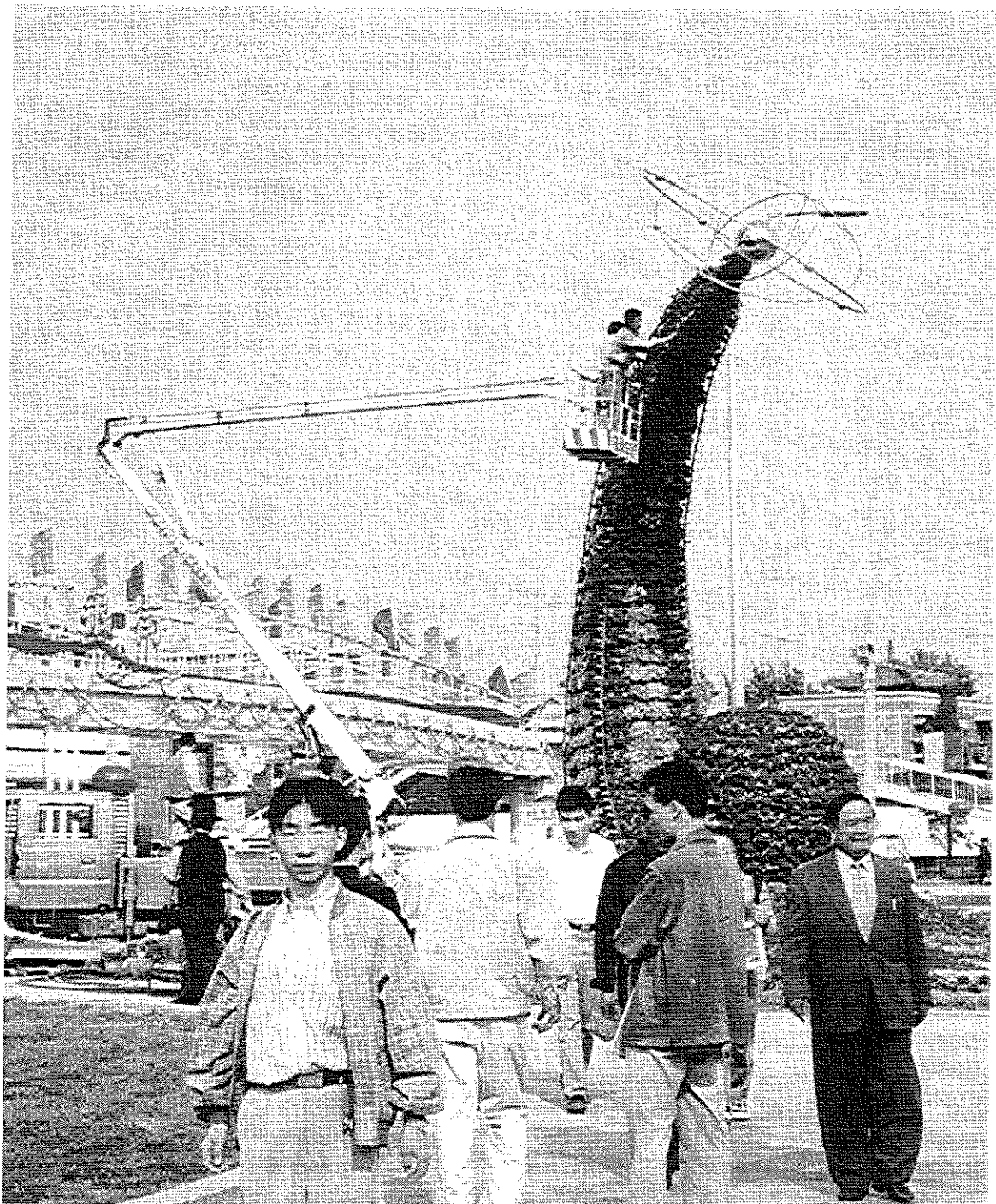

KINABILADET

DECEMBER 1999

1. ÅRGANG NR. 4

Jubilæumsstemning i Beijing

Dansk-Kinesisk Forening

Sekretariat

Gudrun Lindhard

Istedgade 27, 1. tv. 1650 København V

Tlf. 3325 6262. Kontortid: ma-fr 10-12

Foreningens gironummer: 1683 0593

E-mail: sekretariat@dansk-kinesisk.dk

Foreningens hjemmeside:

www.dansk-kinesisk.dk

Formand

Kjeld A. Larsen

Svend Gønges Vej 18, 2700 Brønshøj

Tlf. 3860 6619.

E-mail: kjeld.a.larsen@get2net.dk

Kasserer

Henrik Strube

Kastanie Allé 2 H 3. tv., 2720 Vanløse

Tlf. 3879 1437.

E-mail: henrik.strube@get2net.dk

Rejseafdelingen

René Dekker

Tlf. 6440 2090

E-mail: renied@post.tele.dk

Dansk-Kinesisk Forening blev stiftet 25. januar 1999. Dens formål er at være samlingssted for alle med interesse for Kina samt at formidle oplysning om Kina. Foreningens vedtægter og andet materiale om foreningen kan fås ved henvendelse til sekretæren, der også tager imod indmeldelser og tegning af abonnement på Kinabladet.

Medlemskontingent:

Enkeltmedlemmer200 kr.

Parnedlemmer250 kr.

Pensionister, unge under 18 år

og studerende120 kr.

Pensionistpar210 kr.

KINABLADDET

er medlemsblad for Dansk-Kinesisk Forening og udkommer fire gange om året, næste gang marts 2000.

Redaktion

Flemming Poulsen (ansvarshavende)

Fresiavej 3, 3450 Allerød

Tlf. & fax 4817 4409

E-mail: efpou@vip.cybercity.dk

Alis Hinrichsen, Henrik Holmemose

Andersen, Mads Holst Jensen, Anette Kruse,

Jette Mechlenburg, Leif Richter Larsen, Jette

Ross (fotograf), Torsten Valeur.

Man kan tegne abonnement på bladet uden at være medlem af Dansk-Kinesisk Forening. Et årsabonnement (fire numre) koster 175 kr.

Tryk: KopiService Øst

I dette nummer

Hvad holder Kina sammen 3

Lektor *Stig Thøgersen* om det kommunistiske partis situation

Som at køre i en bobslæde 6

Lektor *Clemens Stubbe Østergaard* om 50 år med kommunistisk styre

Jubilæumsfesten 8

Anne-Lise Walsted og *Mads Gregersens* dagbogsblade

Falon Gong 10

Flemming Poulsen om forbud mod kinesisk massebevægelse

Projekt Røde Fønix 12

Lis og *Holger Hansen* har besøgt „deres“ pige i Xian

Bengta Broby Bolwig 14

Fødselsdagsinterview om 39 år med kinesiske tegn

Sorø Akademi og Kina 16

Lektor *Poul-Erik Jørgensen* om dansk-kinesiske koncerter

Kinesisk Kompas 17

Teateranmeldelse af stud.mag. *Randi Svendsen*

Kinesernes liv og færd 18

Rejseprogrammet 20

René Dekker om Dansk-Kinesisk Forenings fire rejser næste år

Madopskrift 21

Legende 22

Om den grimme pige, der klarede alle opgaverne

Elefanten 23

Digt oversat af *Nina Fønss*

Arrangementer Bagsiden

Billedteksten til forsidebilledet i nr. 3 af Kinabladet var misvisende. Billedet af Mao er ikke autentisk. Det er taget fra en film om grundlæggelsen af Folkerepublikken. Undskyld. Red.

Forsiden

Beijing var blomstersmykket, gader og bygninger renoveret, da Kina fejrede Folkerepublikkens 50 års jubilæum 1. oktober 1999. Læs *Anne-Lise Walsted* og *Mads Gregersens* dagbogsblade fra jubilæumsfesten samt to kinaforskeres analyse af landets politiske og kulturelle situation.

Foto:

Mads Gregersen

Meninger om Kina

Et fantasifoster

Kina er et fantasifoster. Den Kinesiske Folkerepublik (...) fremstår i langt højere grad som et fantasifoster end som et virkeligt land i den virkelige verden. Kina er naturligvis et land med en lang historie, (...) men hverken de kinesiske ledere eller omverdenen har tilsyneladende nemt ved at få øje på virkeligheden. De forholder sig oftere til det store, kinesiske fata morgana. De kinesiske ledere forestiller sig ganske åbenbart, at de modsætningsfulde forhold i landet vil kunne vare ved langt ind i næste årtusinde uden at munde ud i konflikter af en størrelsesorden, som de må tage alvorligt. Og omverdenen vakler imellem et billede af Kina som „stærkt“, militariseret og frygtindgydende velorganiseret og et billede af en „svag stat“ i et land i voksende kaos.

Ledende artikel i

Weekend Avisen 1.10.1999.

Fasthold presset

På græsrodsniveau (i Kina, red.) foregår der en masse lokale eksperimenter, og en masse udvekslinger med udlandet, som alt sammen giver kineserne smag for, at de økonomiske reformer følges op af politiske.

Hvis vi i Vesten vil støtte denne proces i Kina, må vi fastholde det politiske pres. Vi må fastholde vores kritik og fordømmelse af de grove overgreb på menneskerettighederne, som går ud over modige sjæle, der udfordrer kommunistpartiets styre.

Hvis vi ikke ser på den stivnede topledelse i Beijing som det eneste udtryk for Kina, men hvis vi i stedet ser på Kina som det kinesiske samfund i bred forstand, så er der overalt driftige, dygtige mennesker, som sidder på vigtige poster lokalt, og som har brug for udlandet som inspiration og støtte i deres daglige kamp for at forbedre forholdene for almindelige kinesere.

Det er dette Kina, som rundt omkring i systemets kroge bønfalder os om at fastholde presset på sig selv, men som vel at mærke samtidig bønfalder os om at gøre det i et samspil med en reel dialog.

Ledende artikel i Aktuelt

1.10.1999.

Hvad holder Kina sammen?

Hvad er der tilbage af Kinas Kommunistiske Partis ideologi? Hvordan forholder befolkningen sig til dets dominans, og hvilke sociale kræfter udfordrer i dag magtmonopolet? Lektor *Stig Thøgersen*, Århus, har studeret forholdene i et lokalsamfund i Kina for at vise, hvordan Partiet på græsrodsniveau har tilpasset sig de nye tider.

Artiklen er lånt fra tidsskriftet *Den Ny Verdens* temanummer om Kina (se side 7). Af pladshensyn bringes den noget forkortet, blandt andet er en del af den historiske baggrund udeladt.

I et halvt århundrede er det lykkedes Kinas Kommunistiske Parti (KKP) at bevare sit monopol på magten, tværs igennem enorme sociale, politiske og økonomiske omvæltninger og egne dramatiske ideologiske skift. Gennem de sidste to årtier har meget ændret sig i Kina. Private kræfter har overtaget førertrøjen på det økonomiske område, og den almindelige befolknings viden om omverdenen og bevidsthed om Partiets katastrofale historiske fejltagelser er blevet markant øget, men KKP har stadig et fast greb om tøjlerne. (...)

Autoritetens sammenbrud

Da Mao indledte Kulturrevolutionen i 1966, betød det et endeligt farvel til illusionen om et enigt og samlet Parti. Kort tid efter Maos død i 1976 havde det nye styre ganske vist en forklaring parat: der var tale om „ti katastrofale år“, hvor nogle få skurkagtige individer med ulovlige midler havde erobret magten over KKP og fordrejet hovedet på hele det kinesiske folk. „Folket“ som sådan, og ikke mindst partiapparatet, var de uskyldige ofre for denne sammensværgelse. Nu skulle der sættes en parentes om hele den ulykkelige affære, og man skulle tilbage til harmonien fra de gyldne 1950ere. Men der var sket ting i 1966 og de efterfølgende par år, som afgørende havde ændret forholdet mellem KKP og befolkningen, og idealismen og begejstringen vendte aldrig tilbage. (...)

KKP som manager

Siden 1978 har KKP søgt at genopbygge sin legitimitet omkring tre argumenter, idet det præsenterer sig selv som den mest effektive motor for fortsat økonomisk fremgang, garant for den sociale orden og forsvarer for Kinas nationale interesser på den internationale scene. Hvis vi sammenligner med Mao-tiden, betyder det, at argumenterne om social retfærdighed og moralsk renhed er gledet i baggrunden. Det er der gode grunde til. De økonomiske reformer har klart øget de sociale uligheder i Kina, og selv organisationer som Verdens-

banken, der dårligt kan beskyldes for socialistiske tendenser, har måttet opfordre Kinas ledelse til at tænke lidt mere socialt, for eksempel på sundhedsområdet, der er blevet privatiseret i hastigt og ødelæggende tempo. (World Bank 1997). Selv om det i teorien stadig er meningen, at de udviklede områder på længere sigt skal trække de fattige med op af hængedyndet, kan KKP dårligt for øjeblikket præsentere sig selv som de svagestes forkæmper.

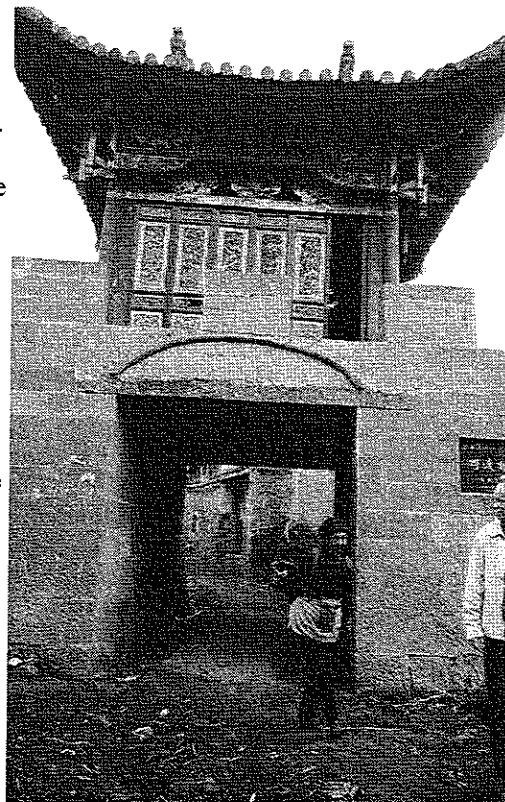
Partiet har også svært ved at postulere en moralsk overlegenhed i en situation, hvor galoperende korruption i det offentlige system er en daglig erfaring for de fleste borgere, og hvor partilederne selv indrømmer, at kadernes uhæderlighed udgør et massivt problem. De gamle idealbilleder af selvopofrende partimedlemmer, der kun tænker på folkets ve og vel, bliver simpelthen grinet ud som rent hykleri.

Endelig er persondyrkelsens tidsalder forbi. Selv om Deng Xiaoping aldrig blev tilbedt på samme næsten religiøse måde som Mao Zedong, så nød han stor respekt og beundring blandt mange kinesere. Der er ingen i den nuværende ledelse, der er omfattet af lignende varme følelser. (...)

Autoritet og ideologi på lokalt niveau

Der findes ikke noget trylleord, som kan sikre KKP's legitimitet. Partiet virker tit udbrændt og visionsløst på det ideologiske område, og der er ikke længere nogen særlig prestige forbundet med at være medlem af KKP, som ofte har problemer med at rekruttere nye folk, især blandt de unge. Samtidig er kontrollen med politiske ytringer stærkt svækket i forhold til Mao-tiden. Når vi i Vesten hører om arrestation af politiske dissidenter, får vi nemt det indtryk, at Kina er en slags orwellsk mareridt, hvor alle er bange for at udtrykke sig om politiske emner, men det er ikke et dækkende billede. Den daglige „sindelagskontrol“ smuldrede stort set bort i løbet af 1980erne, selv om der stadig slås hårdt ned på organiseret modstand og offentlig kritik af systemet.

Denne umiddelbare ideologiske svækkelse har dog ikke nødvendigvis undermineret KKP's generelle magt og autoritet i samfundet. For at forstå, hvordan magten opererer og begrundes i praksis, må man se på det lokale plan, hvor borgerne møder det politiske apparat i deres dagligdag. Her oplever man, hvordan Partiet ganske pragmatisk har tilpasset sig de nye tider og formået at placere sig næsten lige så centralt i markedsøkonomien som i Mao-tidens planstyrede samfund. De følgende iagttagelser om ideologi og autoritet i dag bygger på to besøg i 1998 og 1999 til Xuanwei Amt i den nordøstlige del af provinsen Yunnan, der ligger i den sydvestlige del af Kina. Xuanwei har godt en million indbyggere. De fleste af dem er bønder, men der er også kommet en del industri gennem de sidste år, og indtægts-

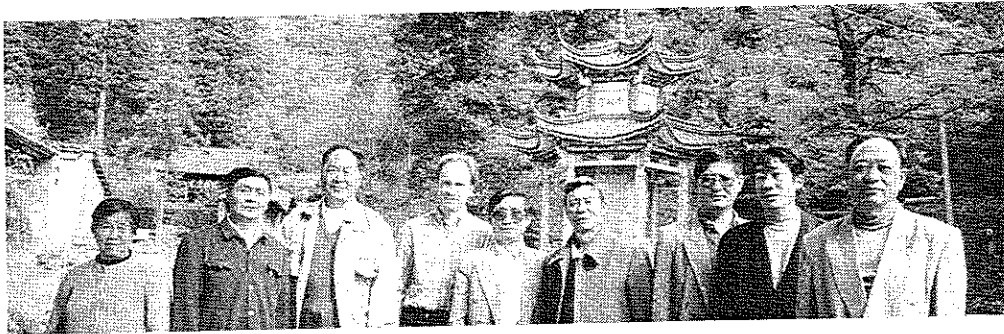
Yangliu i Xuanwei var tidligere porten mellem Yunnan-provinsen og Nordkina. Nu restaureres bygningerne fra dengang.

niveauet er relativt højt sammenlignet med andre amter i Sydvestkina, selv om der er lang vej op til kystprovinsernes niveau.

Kulturlivet under markedsøkonomien

Overfladisk set er der ingen tvivl om, at KKP's ideologiske magt over Xuanweis befolkning er blevet svækket på det seneste. Indtil for få år siden var kulturlivet i Xuanwei næsten fuldstændig underlagt det statslige bureaukrati. Tv-apparaterne kunne kun modtage to statslige kanaler, en national og en lokal, radioerne var tunet ind på den lokale station, langt de fleste bøger blev solgt gennem det landsdækkende statslige monopolforetagende Xinhua Boghandel eller udlånt gennem offentlige biblioteker, og forlystelseslivet begrænsede sig stort set til biograferne, der var drevet af lokalregeringen og modtog deres film gennem et statsligt distributionsselskab. Lokale forfattere og kunstnere var organiseret i det officielle *Forbundet for Kunst og Kultur*, og den lokale statsfinansierede teatertrup rejste rundt i landområderne og opførte pædagogiske stykker om børnebegrænsning og andre nyttige emner.

I dag er denne situation grundlæggende ændret af markedsmechanismernes indtog på det kulturelle område, og initiativet er nu også i kulturlivet på private hænder. Migrantarbejdere er vendt hjem til Xuanwei efter at have arbejdet i store byer som Canton og Shanghai, og de har både bragt penge og kendskab til storbylivets fristelser med sig. Der er blevet indført kabel-tv med adgang til op til 20 kanaler i de større markedsbyer, og selv i små afsidesliggende landsbyer sidder der paraboler på tagene. Denne udvikling har helt udkonkurreret biograferne, der nu fører en hensygnende tilværelse. Det er blevet de private boghandlere, der har det største udbud, og det er også dem, der bringer litteraturen ud i landområderne, når de slår deres boder op på markedspladserne. Bibliotekerne og teater-

Stig Thøgersen sammen med ledere fra Buddhistisk Selskab i Xuanwei. Selskabets opgave er at godkende oprettelsen af nye templer, men i praksis sker det ikke altid.

truppen bliver udsultet økonomisk af en regering, der er under pres for at reducere de offentlige udgifter, og de har svært ved at klare sig i den kommercielle konkurrence. I stedet er der skudt danse- og karaokebarer op overalt, spændende fra mondæne natklubber med høje billetpriser og optræden af udenbys kunstnere til små snuskede beværtninger, hvor larmen fra et par dårlige højttalere fungerer som en undskyldning for mere eller mindre åbenlys prostitution.

Den blomstrende underholdningsindustri udgør imidlertid ikke i sig selv nogen trussel mod Partiet. Konkurrencen mellem de mange reklamefinansierede tv-kanaler har her som så mange andre steder ført til, at programfladen bliver fyldt op med en endeløs række af musikvideoer, quizzer, talkshows og serier, og hvis der endelig er en kritisk udsendelse om for eksempel forfalskede mærkevarer eller lokal korruption, er det som regel led i en statslig kampagne. Det nye kulturliv udfordrer ikke autoriteterne. Det tilpasser sig både de politiske krav og behovet hos forbrugerne, der primært er interesseret i at slappe af og blive underholdt.

Parti- og regeringsapparatet har på sin side hurtigt omstillet sig fra en meget aktiv rolle til en primært kontrollerende funktion på kulturområdet og nøjes med at gribe ind, når visse grænser overskrides. I Xuanwei er omkring halvdel af de ansatte i kulturforvaltningen beskæftiget med at inspicere danserestauranter, natklubber, cd-forretninger osv. for at beslaglægge piratkopier og sørge for, at de mo-

raliske standarder bliver overholdt. Der er for eksempel regler der siger, at der ikke må være private aflukker i danselokalerne, og at der skal være et vist minimum af belysning, altsammen for at forhindre at prostitutionen bliver for åbenlys.

Stigende prostitution

Netop prostitutionen er et godt eksempel på, hvordan Partiet har tilpasset sig de nye tider. KKP behandlede oprindeligt prostitution som et socialt fænomen, et ekstremt eksempel på kvindeudnyttelse, som en socialistisk stat måtte sætte en stopper for. Sådan er det formelt stadigvæk, men samtidig er der ingen dansesteder eller barer med respekt for sig selv, der ikke har ansat en mindre hær af „frøkener“, *xiaojie*, til at underholde gæsterne. Mændene er fortsat i meget klart overtal i de sociale grupper, der har råd og lyst til at deltage i nattelivet, så der er stort behov for kvindeligt selskab, og der er heller ingen mangel på unge piger, der ser livet som natklubværtinde som betydeligt mere spændende end tilværelsen i en afsidesliggende landsby. Pigerne er ikke alle prostituerede, nogle af dem nøjes med at danse og synge karaoke med kunderne, men de har lav social status og søger aldrig arbejde i deres hjemegn for ikke at kaste skam over familien.

Hele denne hær af „frøkener“ har Partiet accepteret, og man ser dem tilsyneladende som et symbol på fremskridt og modernitet snarere end på udnyttelse. Som en af kulturforvaltningens medarbejdere udtrykte det, så repræsenterer dansestederne et brud med år-

tiers ensformige og isolerede liv på landet, og dermed udgør de et kulturelt fremskridt. Gennem sine inspektører sikrer lokalregeringen et vist minimum af sædelighed, og samtidig udgør klubberne en sikker malkeko for de offentlige myndigheder, der opkræver en mængde forskellige skatter og afgifter af dem. Andre dele af forlystelseslivet reguleres på samme måde gennem skatter, afgifter og moralsk kontrol snarere end gennem forbud og politisk censur.

KKP og de nye økonomiske ledere

Ligesom KKP har fundet sig til rette med et markedsstyret kulturliv, har det skabt en balance med den økonomiske elite, der er blevet rig på reformerne. Også Xuanwei har på det seneste fået en gruppe af nyrige erhvervsfolk. Amtsbyens skyline domineres af et stort hotel- og forlystelseskompleks ejet af en lokal mangemillionær, der startede som cementkonge, og i forstæderne ligger den ene osende fabrik ved siden af den anden og skaffer penge og prestige til sine private ejere. Men det virker ikke, som om den nye økonomiske overklasse vil udgøre en ideologisk udfordring til KKP. Der er snarere tale om et tæt og helt nødvendigt parløb mellem den politiske ledelse og erhvervsfolkene. Mange af virksomhederne er på papiret kollektivt ejet af en landsby eller en kommune og er så blevet udlejet til private på kontraktbasis, hvilket i sig selv binder de to niveauer sammen. Andre er helt afhængige af offentlige forbindelser. For eksempel tjener de mange cementfabrikker i området de fleste af de-

res penge på kontrakter i forbindelse med offentlige bygge- og anlægsarbejder, så for dem er det ikke en god ide at rage uklar med myndighederne.

Det forhindrer ikke erhvervsfolkene i at spille en stor rolle i lokalsamfundene, blandt andet fordi de donerer betragtelige summer til offentlige formål som skoler, veje og parker eller investerer på traditionel vis i aktiviteter, der gavner deres egen slægt, for eksempel i udarbejdelsen af slægtstavler eller i enkelte tilfælde i genopførelsen af forfædretempler. Indtil nu er der imidlertid ikke meget, der tyder på, at de konkurrerer med Partiet om social eller politisk magt, og set fra de private virksomheders synspunkt giver det da også god mening at satse på fredelig sameksistens med den politiske ledelse snarere end på konkurrence. KKP blander sig stort set aldrig i forhold omkring løn og arbejdsvilkår, men garanterer tværtimod social ro og orden, og det er svært at forestille sig et mere „erhvervsvenligt“ styre end en kinesisk lokalregering, der ved, at den er ude i en benhård konkurrence med alle naboamterne om at tiltrække investeringer og økonomisk udvikling.

Sociale kløfter skjules

Mange kan med god ret hævde, at KKP's virkelige ideologiske kunststykke har bestået i at usynliggøre de sociale kløfter ved at indhylle dem i en generel økonomisk fremskridtstro. Markedsøkonomien er siden 1980'erne blevet gjort til noget naturgivent i Kina i endnu højere grad, end det er tilfælde i for eksempel Europa, hvor der stadig er en bevidsthed om, at forskellige sociale lag og klasser kan have forskellige interesser, når kagen skal skæres ud. I Maotiden hævdede Partiet, at det i sin egenskab af arbejderklassens fortrop kunne definere almenvellet. I dag præsenterer Partiet sig selv som den suveræne fortolker af markedets økonomiske lovmæssigheder, interesseorganisationer holdes stadig nede, og mange arbejdere har elendige arbejdsvil-

kår uden mulighed for at klage eller organisere sig. På den baggrund har virksomheds-ejerne ingen grund til at udfordre Partiet.

Religion og lokal identitet

Heller ikke på den religiøse front så regeringen i Xuanwei ud til at have de store problemer. Religion blev i Maotiden anset for at være en del af det feudale samfund, som det var KKP's historiske mission at bekæmpe, men på dette felt er tolerancen klart steget efter 1978, og især buddhisme, islam og kristendom har siden været på fremmarch. Myndighedernes strategi i forhold til de religiøse bevægelser er at tillade dem at fungere på betingelse af, at de ikke blander sig i politik, ikke har for nære forbindelser til udlandet, og i øvrigt underlægger sig Partiets ledelse. Konkret foregår det ved, at trossamfundene bliver organiseret i foreninger, der formelt er selvstændige, men som reelt bliver kontrolleret af regeringens repræsentanter.

Det er dog ikke altid, at denne strategi lykkes. I Xuanwei var der et velfungerende *Buddhistisk Selskab*, som blev styret af en gruppe embedsmænd og regeringsloyale troende, og i princippet skulle dette selskab godkende oprettelsen af nye templer. Men i det virkelige liv skød der templer op mange steder uden godkendelse, og inde i tempelhallerne kunne man efter god kinesisk skik frit vælge, om man ville placere sine røgelsespinde ved en af de buddhistiske eller daoistiske figurer, eller ved Jordguden, Rigdomsguden eller en anden skikkelse fra kinesisk folkere-ligion. De fleste valgte selv-sagt at udvise respekt for dem alle.

I forbindelse med religiøse aktiviteter kan der dukke folkelige ledere frem, som får en fremtrædende position i lokalsamfundet, men det virkede ikke, som om myndighederne var specielt bekymrede i den anledning. De kunne sagtens leve med den religiøse mangfoldighed, og størstedelen af trossamfundene holdt sig tæt

til den politiske ledelse. Når der er tale om større organiserede religiøse bevægelser med en ideologi, der kan opfattes som konkurrerende med KKP's, går alarmklokkerne dog straks i gang. For eksempel havde man først i 1990'erne arresteret lederne af en kristen dommedagssekt, der havde sendt missionærer ind i Xuanwei uden tilladelse.

En farlig cocktail

Det er først, når religion og etnisk tilhørsforhold kombineres, sådan som det er tilfældet med islam i Xinjiang og med den tibetanske buddhisme, at den religiøse tolerance hører op. I et område som Xuanwei med en altovervejende Han-kinesisk befolkning er det imidlertid lykkedes myndighederne at indoptage de religiøse bevægelser i den nye sociale orden uden de store problemer.

Dette leder umiddelbart over til en anden potentiel trussel mod Partiets enheds-ideologi, nemlig den styrkelse af lokal identitet, som er fulgt i kølvandet på den økonomiske decentralisering. Her ser det ud til, at det lykkes at integrere disse identiteter i det nationale projekt, dog igen med undtagelse af randområder som Tibet og Xinjiang. Xuanwei ligger langt fra de klassiske centre for kinesisk civilisation, og området var oprindeligt beboet af etniske grupper som Yi og Bai, men i den store officielle fortælling om Kinas tilblivelse spiller det ikke nogen større rolle.

Den udlægning af historien, som man har søgt at bygge en national enhed op omkring, går ud på, at den kinesiske civilisation er skabt af mange forskellige etniske grupper. Han-folket, Kinas etniske majoritet, har stået i centrum for udviklingen og fungerer som en slags familieoverhoved, mens de andre folkeslag er blevet inddraget efterhånden og har givet hver deres bidrag til, at hele Kina har bevæget sig fra det tilbagestående og uciviliserede frem mod det udviklede og kulturelt avancerede. Denne forestilling har haft stor gennemslagskraft og accepteres bredt i Xuanwei.

Hvad holder KKP ved magten?

Sammenfattende kan man sige, at KKP har udvist en højt udviklet evne til at integrere nye sociale grupper og kulturelle strømninger i sin nye samfundsmodel. Netop KKP's ideologiske plasticitet, som man med et mindre venligt ord kunne kalde principløshed, kan bidrage til at holde Partiet ved magten. Dets overordnede målsætning er ikke længere at gennemføre et bestemt ideologisk præget politisk program, men snarere at fastholde egen magt ved at sikre økonomisk vækst og social orden. Det er en dagsorden, som de fleste kinesere, grundigt vaccinerede mod politiske ideologier, kan acceptere. Hovedtruslen mod KKP kommer derfor ikke fra den politiske opposition eller fra den dybt splittede demokrati-bevægelse blandt eksilkineserne. Hvis KKP falder, bliver det fordi partiet ikke magter at løse de sociale problemer, der følger med omstillingen til markedsøkonomi.

Hvis Kinas økonomiske vækst går i stå, og de sociale problemer øges, kan det komme til at udgøre en reel trussel mod Partiets magt, eller i hvert fald føre til voldsomme interne opgør om den ideologiske kurs. Det samme kan ske, hvis dele af ledelsen kommer til at fremstå som vag og eftergivende over for udenlandske trusler mod kinesiske interesser. Men så længe KKP leverer varen, nemlig økonomisk vækst, social stabilitet og forsvar for den nationale stolthed, er det svært at se, hvor den reelle politiske og ideologiske udfordring til KKP skulle komme fra. Der er ingen begejstring i kinesernes opslutning bag KKP. Der er sandsynligvis ikke mange, der aktivt ville forsvare Partiet i en tilspidset situation. Men der er en stærk fornemmelse af, at alternativerne for øjeblikket er for usikre til, at man tør satse på dem.

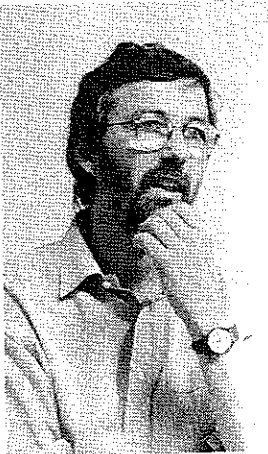
Stig Thøgersen

Lektor i moderne kinesisk sprog og samfund, Østasiatisk Institut, Aarhus Universitet

50 år med Kinas kommunister ved roret

Som at køre i en bobslæde ned ad en isglat bjergside

„Der er grund til at fejre Folkerepublikken Kinas 50 års jubilæum, for i de 50 år har Kina genetableret sig selv som en stor magt, der er i stand til at sørge bedre og bedre for sine borgere, og det er sket på baggrund af 150-200 års elendighed. Kina er

Clemens Stubbe Østergaard:
Kan nye reformer lykkes?

stadig et udviklingsland, men det har lagt sin halv-kolonialistiske tilværelse bag sig og har i det mindste en chance for at genfinde noget af det, der i hvert fald til og med Mingtiden kunne være til inspiration for den øvrige verden.“

Sådan indledte lektor på Aarhus Universitet Clemens Stubbe Østergaard sit indlæg på et seminar i København i anledning af det halve århundrede med Folkerepublikken den 1. oktober i år.

„Men det kan virke frygtindgydende,“ fortsatte han, „at hele processen er sket på kun 50 år. Mon ikke landets ledere nogle gange har haft det, som om de kørte i en bobslæde ned ad et isdækket bjerg uden at have en fure at køre i, sådan som bobslædeførere har. Man er nået langt i Kina, men bobslædekørslen har også givet såvel førerne som passagererne og bobslæden knubs.“

Clemens Stubbe Øster-

gaard var den ene af fem kinaforskere, der fortalte om de 50 års udvikling af det kinesiske samfund. Seminaret var arrangeret af Center for Udviklingsforskning, der er en selvstændig institution under Udenrigsministeriet.

De fem har, sammen med endnu en dansk og fire udenlandske kinaforskere, leveret bidrag til et temanummer om Kina, udsendt af det ovennævnte centers tidsskrift Den ny Verden. Temanummeret omtales på næste side.

Clemens Stubbe Østergaard talte om den politiske reform som supplement til sin artikel i tidsskriftet.

Nye regler hindrer opslidende konflikter

Man kan opdele den politiske reform i tre dele, sagde han.

„Den første del, som begyndte kort efter at Deng Xiaoping kom til magten i 1979, gik ud på at indføre normer for elitepolitik. Den vigtigste af disse normer var, at indehaveren af en parti- eller statspost kun kunne sidde i to perioder. Der blev også indført aldersgrænser, for eksempel 65 år for ministre.

Disse nye regler har haft enorme virkninger. De betyder, at konflikter, for eksempel i forbindelse med afgang fra poster, afvikles efter bestemte regler. Man skal ikke slås for at blive, til man er 95. Det har også betydet, at der ikke opstår opslidende klike-dannelser af yngre folk, der er nødt til at støtte en ældre i håb om at vinde kampen om hans job, når han går af engang ad åre. De nye regler medfører, at de unge ved, at den ældre går af om et bestemt antal år, og så får de selv en chance. Det har også medført en stærk foryngelse og en kraftig forbedring af uddannelsesniveaue-t i det kinesiske system gene-

relt, en større åbenhed, og der lægges vægt på at få yngre, veluddannede chefer på administrative og alle mulige andre poster.“

Rival til Partiet

„Den anden del er omstruktureringen af forholdet mellem forskellige dele af staten. Der er nået betydelige resultater på retsreformernes område, det er nu muligt at anlægge søgsmål mod forvaltningen. Der var i 1996 80.000 sager mod forvaltningsmyndigheder, og over 40 procent af sagsøgerne fik medhold. Man er desuden ved at indføre det princip, at to parter fremstiller hver deres version af sagen. Der er et stigende antal private advokatfirmaer – 100.000 advokater i firmaer, der udgør en tredjedel af Kinas advokatfirmaer. Gradvis er retssystemet ved at blive en institutionel rival til kommunistpartiet. Herved får vi en tiltagende magtdeling.“

Parlamentets betydning øges

„En anden rival til det kommunistiske parti er på vej, nemlig Den nationale Folkedag, Kinas *håb* om et parlament,“ sagde Stubbe Østergaard. „Den har tiltagende betydning i lovgivningsprocessen, ikke mindst fordi den overvåger de 30 provinsregeringers administration. Det bevirker, at der faktisk er en spire til, at den lovgivende og den dømmende magt styrkes i forhold til den udøvende, som kommunistpartiet jo sidder tungt på.“

Den sidste del af den politiske reform er graden af politisk deltagelse, også kaldet demokratisering. Den er nået længst på landsbyniveau. Der har været holdt tre-fire runder af valg til landbyernes ledelser, og man er i gang med at

udbrede det op til næste trin, *xiang*-niveauet eller på engelsk *townships*. Man har i blandt andet Sichuan-provinsen tyvstartet med denne udvikling, men det er ikke officiel politik endnu.

Demokratiseringen af amtsvalgene er også på forsøgsstadiet. Der er i øjeblikket 50-100 procent flere kandidater end der skal vælges, så der er tale om et valg, men der er endnu meget at gøre på det område. Forsøget med demokratiske valg her har foreløbig bevirket, at der er en masse private forretningsfolk i disse lokale parlamenter på amtsplan.

Den sociale kontrakt

Vælgerne har også på provinsniveau kunnet omgøre et valg, det vil sige vælte den kandidat, der var opstillet fra oven og i stedet få valgt en *write-in* kandidat. Det vil sige, at en gruppe vælgere i al hemmelighed aftaler at skrive navnet på den person, man ønsker valgt, på stemmesedlen, og er der tilstrækkeligt mange der gør det, bliver den person valgt i stedet for den, der var officielt opstillet.

Men det er jo klart et område, hvor man går meget langsomt frem. Det er helt tydeligt, at man er klar over, at det let kan ende med kaos.

Alt dette har betydet, at det politiske pres på befolkningen er blevet lempet. Der er indgået en slags social kontrakt, hvor ledelsen siger til befolkningen, at hvis den accepterer, at det kommunistiske parti er ledelsen, så blander ledelsen sig uden om det meste af det sociale og politiske liv og lover befolkningen megen frihed på disse områder.“

Det medfører en lettelse af presset på befolkningen, men presset på en lille gruppe dissidenter, der ikke vil gå ind for denne sociale kontrakt, opretholdes, understregede Stubbe Østergaard. „Dissidenterne vil have et liberalt demokrati, et flerparti-system, meget hurtigt, og det er ledelsen ikke parat til. Den vil nok betragte det som en politisk udgave af *Big Bang* i Rusland. „Reformerne, også de øko-

nomiske, giver naturligvis en stigende pluralisme i samfundet, men ikke på den måde, at der opstår en righoldig mængde af politiske, økonomiske og andre interesser. Det giver en slags *skyggepluralisme* i det reelt eksisterende politiske system. Alting løses ved forhandling i Kina, et meget fragmenteret forhandlingssystem med mange interesser, som så formidles på mange måder.“

Vejen til demokrati

„Hvordan kan overgangen fra det nuværende konsultativt-autoritære system til et liberalt-demokratisk system foregå? Det forudsætter for det første en ændret ledelse, for den nuværende topledelse i Kinas Kommunistiske Parti kan ikke administrere den overgang. Men der er mange yngre og meget mere demokratiskindede kræfter blandt partiets 50 millioner medlemmer. De vil gerne være med til at finde en ny ledelse.

For det andet forudsætter det et historisk kompromis, som det bliver svært at gennemføre, nemlig en alliance mellem den nye store middelklasse, som er under kraftig udvikling, og den trods alt meget større arbejderklasse.

Disse to grupper af befolkningen er nødt til at holde sammen om at kræve demokratisering, men den alliance er svær at lave, fordi middelklassen ikke vil være interesseret i reelt fungerende, stærke fagforeninger. Man kan også spørge sig selv, hvor langt udlandet støtter udviklingen af slagkraftige fagforeninger i Kina.

For det tredje kræver skabelsen af en sådan alliance en køreplan. Det er jo et langsigtet projekt at nå fra et konsultativt-autoritært system til et liberalt-demokratisk system.

Den bedst tænkelige regering

Det er noget af det der kræves, hvis alle de historiske, økonomiske og kulturelle hindringer for et demokratisk system skal overvindes. Men det skal de jo, sagde Clemens Stubbe Østergaard og citerede, hvad en anden århusiansk

kinaforsker, *Søren Clausen*, skrev for nylig:

„Kina har i dag formodentligt den efter omstændighederne bedst tænkelige regering, en af de mest kompetente i verden. Systemet er, målt med autoritære regimers alen, blandt de milde og moderate. Men i det lange løb er der ikke noget alternativ til det besværlige demokrati“.

Det har han jo ret i, tilføjer Stubbe Østergaard og fortsatte:

„Derfor vil det næste skridt være en styrkelse af den nationale folkekongres, altså den ansats der er til et parlament. Først og fremmest på grund af dens synlighed, den er meget synlig for befolkningen og for omverdenen, for det andet på grund af behovet for dens input i lovgivningsarbejdet og den legitimitet den giver, og for det tredje på grund af den stabilitet, som det vil give for videre modernisering og udbredelse af markedsøkonomien. Det er ikke kun politisk reform, der skal arbejdes på, det er også markedsreformer. En styrkelse af Folkekongressen er desuden i tråd med den politik, som er karakteristisk for Deng Xiaoping-perioden, nemlig at man anvender konkurrencemekanismer. Det var den måde man reformerede økonomien på. Det drejede sig ikke om at privatisere, men om at udkonkurrere de statslige virksomheder.“

Konkurrence-mekanismen

Det vil også være oplagt, at man bruger den mekanisme i politisk reform, altså at man lader et nyt og mere folkeligt legitimeret organ konkurrere med de andre og dermed vinde sin plads. Det tog 800 år for det britiske parlament at slå fuldt ud igennem, så lang tid vil det nu ikke tage i Kina, men jeg tror man må være lidt tålmodig, sluttede Stubbe Østergaard.

Panelets fem kinaforskere blev spurgt om, hvad der er Kinas alvorligste problem ved indgangen til det 21. århundrede. Stubbe Østergaard gav dette svar:

„Det afgørende er nok, om man kan fortsætte reformer-

ne. Tidligere var reformerne behagelige på den måde, at de kun skabte vindere, der var ingen tabere, men de reformer, man nu er i gang med for at bringe systemet frem til et moderne markedsøkonomisk system, har tabere. Der er ganske vist mange, der ønsker mere reform, nemlig den nye middelklasse, de store byer, de moderne virksomheder, nogle i det kommunistiske partis ledelse, men over for dem står folk, der har stor glæde af et system, der kun er halvt reformeret, altså folk der kan udnytte alle de spekulationsmuligheder og smuthuller, der ligger i det eksisterende, halvt færdige system, og sammen med dem alle de folk, der føler, at de er blevet ramt af reformerne, altså arbejdsløse og andre tabere, lavere partikadrer, som mister indflydelse, osv., altså meget store grupper, som man kan bruge som kanonføde i en kamp for

at standse reformerne ved at henvise til alle deres ubehagelige følger.

Det bliver spændende at se, om det kan lykkes for gruppen af mere fremsynede personer at få gennemført de sidste svære reformer, især af statsvirksomhederne og af finanssystemet. Her er der uendeligt meget at gøre. Retsreformerne skal føres videre, og det er også nødvendigt at få skabt indtægter for staten, sådan at den kan administrere det sociale sygesikringssystem og det dagpengesystem, som den øjeblikket er ved at opbygge.

Det er slet ikke givet, at det kan lykkes,“ understregede Stubbe Østergaard.

Referat: Flemming Poulsen

Kina ved indgangen til år 2000

Med et temanummer om Kina markerer tidsskriftet *Den Ny Verden*, der udgives af Center for Udviklingsforskning i København, den kinesiske Folkerepubliks 50 års jubilæum. Ti danske og udenlandske forskere gør her på 188 sider status over væsentlige sider af det kinesiske samfunds udvikling, siden Mao Zedong den 1. oktober 1949 proklamerede, at Kina nu var en folkerepublik.

De ti forskere kommer vidt omkring i deres analyser af forholdene i det store rige. Såvel historisk som aktuelt behandles emner som de økonomiske reformers succes og omkostninger, landbrugets vellykkede bestræbelser på at brødføde befolkningen, fattigdommen, der skulle være udryddet i år, men ikke bliver det, osv.

Mere eller mindre i forbifarten berøres andre væsentlige emner som miljøsvineriet, den omsiggribende korrupsion, forholdet til omverdenen, osv. Der er stof til et nyt temanummer!

De ti artikler giver de kinainteresserede en sjælden lejlighed til at få et velunder-

bygget overblik over det vældige riges tilstand. For den særligt interesserede kan de danne et godt grundlag for at fordybe sig i de enkelte emner, der alle behandles med den fornødne kritiske sans.

En af artiklerne, *Hvad holder Kina sammen*, bringes i dette nummer af *Kinabladet* (side 3) i let forkortet form.

F.P

Kina - 50 år. Lavindkomstland og industrialisation.

Redigeret af Clemens Stubbe Østergaard og Jørgen V. Delman. Center for Udviklingsforskning.

Jubilæumsfesten

Den 1. oktober 1999 fejrede kineserne 50-året for grundlæggelsen af Folkerepublikken Kina. *Anne-Lise Walsted og Mads Gregersen fra København* var med til festlighederne som menige turister. Vi har fået lov til at blade i deres dagbog fra besøget for at finde ud af, hvordan det foregik.

Søndag den 19. september

Hvad koster et jubilæum?

Et par kinesiske venner, der kun taler kinesisk, henter os i lufthavnen tidligt om morgenen. Mødet med dem må blive den ultimative prøve på vore færdigheder i det kinesiske sprog. Kan vi efter en søvnløs nat kommunikere med dem? Det går godt nok. Vi udveksler nyheder om fælles bekendte, og de fortæller om alle de millioner blomster, der nu smykker hovedstaden i anledning af det forestående jubilæum. Her dummer vi os åbenbart ved at ytre noget om, at det måske er for mange penge at bruge på festen. På vej til hotellet bliver vi belært om, at det aldeles ikke er for meget.

Vi opdager hurtigt, at der er fyldt med franskmænd på hotellet. Det er den franske avis „Liberation“, som har indlogeret sine korrespondenter og sin redaktion her. De har travlt med at dække jubilæet.

Mandag den 20. september

Kørestolens parade

Vi skal selvfølgelig hen og kigge på en af de gader, der er blevet moderniseret i anledning af jubilæet – Beijings mest kendte forretningsgade, Wangfujing. Sidste år var det nye shoppingcenter allerede færdigt, men gaden lignede ellers sig selv. Det gør den ikke mere. Den er bred, der er ingen træer, men masser af blomsterdekorationer, og der er spærret for den private kørende trafik, kun busser må køre her, og forbuddet bliver overholdt strengt takket være to vagtposter ved den smalle åbning i de fine jernkæder, der er sat op i hver ende.

Vi er ikke ene om at ville se alt det nye. Gud og hvermand skal ind og beundre stadsen, og aldrig har vi set så

mange kørestole med gamle mennesker, der er kommet for at se, hvad der er sket med den gade, som de i årenes løb har besøgt så mange gange. I den ene ende af gaden er der anbragt nogle bronzeskulpturer af mennesker i naturlig størrelse, og det er populære steder at lade sig fotografere. Skulpturerne forestiller en barber med sin kunde, en lutspiller med sanger og en rickshaw-kuli med sin tomme vogn. Hver eneste gang, vi kommer forbi i løbet af ferien, ser vi mindst ti familier i kø for at få billeder af udvalgte familiemedlemmer oppe i rickshawen.

Også en gade parallel med Chang An nord for Den forbudte by, Ping An gade, er nyrestaureret. På hver side af gaden er mindst én række af de gamle en-etagers huse revet ned og nye facader i gammel stil opført. Alt er malet gråt, så det ligner den gamle stenfarve, og der er ophængt tusinder af røde kinesiske lamper.

Vi lærer et nyt ord, *shedeng* eller *slangelys*, som der er tusinder af i alle de store gader i centrum. Det er små pærer indstøbt i plastikslanger, der snor sig op ad gadernes træer eller har fået selvstændige standere at danne for eksempel lotus blomster rundt om. De kan også følge facadernes udsmykning, så den bliver fremhævet om aftenen. De mange nye facader både på Ping An og parallelgaden mod nord, Dong Si Shi Tiao, har plads til butikker og restauranter, men foreløbig er der sat hvidt papir op på glasset, og alt står tomt. Det eneste, der er åbent, er nye offentlige toiletter, som er indrettet med jævne mellemrum på de lange gader. Gaderne virker ellers lidt kulisseagtige, men efter Wangfujing er det

velgørende at se noget i gammel stil. Alle vi møder er begejstrede og stolte over Wangfujings nye udseende.

Der er en forventningsfuld og glad stemning i byen. Tusinder nyder synet af forberedelserne og slår et smut ned forbi sydenden af Tian An Men Pladsen, hvor de store biler med kunstfærdigt opbyggede tableauer til paraden er blevet anbragt.

Fredag den 24. september

Klart vejr og måneskin

Alle familier samles til middag på efterårsmåne-aftenen, så vi spiser til middag i Ritan parkens restaurant. Det er dejligt mildt, så vi sidder ude på den mini ø, hvor restauranten har bygget et lille lysthus. Bagefter går vi tur i måneskin igennem parken. Vi er ikke i tvivl om, at det klare vejr skyldes, at myndighederne midlertidigt har forbudt lastbilkørsel og påbudt forurenende fabrikker at indstille driften indtil jubilæumsfesten er overstået.

Mandag den 27. september

Forureningen fjernet

Myndighederne har sørget for at fjerne anden form for forurening. Det drejer sig også om udenbys folk. Der findes så at sige ingen af de mange tilrejsende gadehandlere, man ellers møder i Beijing. Nogle steder opbygges nogle få stader til handel, men det er minimalt. Selv nede i gaden nord for Longtan parken er der hverken fuglehandlere eller folk, der sælger bure, drikkekar til fugle eller andet tilbehør til fugle og ikke skyggen af gamle mænd med fuglebure. En bekendt fortæller, at en dansker fra Tianjin har opgivet at få lov til at rejse til byen. Gaderne inde i centrum er støvsuget for en anden „forureningskilde“, idet tiggere og hjemløse er fjernet. I løbet af tre uger ser vi siger og skriver én hjemløs ligge og sove (i anlægget foran Den Internationale Klub ved Venskabsbutikken).

Onsdag den 29. september

Generalprøven

Vi har aftalt at spise frokost med en god ven. Hun skal

komme ind til os ude fra sin lejlighed ved den næstsidste station på T-banen helt ude mod vest. Hun ringer ved 11-tiden og fortæller, at hun har opgivet at komme, fordi alle busser og tunnelbanens tog er aflyst i dag på grund af 50-års jubilæet.

I stedet cykler vi hen til et taoistisk tempel. Det viser sig at være et held, at templet ligger nord for Chang An gaden. Efter nogle timers køretur vil vi smutte ind for at drikke kaffe på Jianguo hotellet. Da vi fra nord dukker ud af boligkvarteret øst for hotellet, ser vi tanks køre ud på fortsættelsen af Chang An, Jianguo Men. Køretøjerne kommer fra en gade på sydsiden. På Jianguo Men gaden står der for hver ti meter soldater og sørger for, at ingen kommer for tæt på. En lokal familie prøver forgæves at argumentere for at måtte komme over gaden. De står på nordsiden og bor uheldigvis på sydsiden. Vi har tidligere lagt mærke til, at alle undergange både på Chang An og Jian Guo Men er spærret med store plader. Nu går det op for os, at det er for at undgå bomber under militærets køretøjer.

Vi nyder kaffen og udsigten til generalprøven i Jian Guo hotellets bløde stole og cykler derefter mod nord igen og hen til indkørslen fra nord til vores kvarter ved Chaoyang gaden. Her går der endnu en prås op for os. I år har utrolig mange af kvarterets ældre indbyggere båret rødt armbind. De sidder nu på små skamler på tværs af gaden og stopper al trafik. Til hjælp har de en politibetjent. Vi forklarer betjenten, at vi bor i kvarteret, og får lov at smutte igennem. Da der ikke er nogen trafik i gaden, kan vi nu roligt beundre de mange røde flag, som vi så, der blev sat holdere op til i de forløbne dage.

Ved indgangen til vores egen hutong går det ikke så glat. Her danner de gamle med røde armbind også spærring, og politibetjenten er absolut mere ihærdig. Han er udenbys og har aldrig hørt om vores lille hotel. Til gengæld har vi aldrig hørt om et *zhusu-*

ka, et beboerkort. Vi lover højt og helligt at få hotellets folk til at hjælpe os med at skaffe et og får til sidst lov at smutte igennem. Han er lettet over at være sluppet af med et problem (os), og vi er lettede over at kunne komme hjem. Vi beslutter på stedet at tage imod et tilbud om at måtte låne en bekendts lejlighed, mens han er væk fra næste uge. Fra 9. sal må der være fin udsigt til fyrværkeriet på Tian An Men pladsen den 1. oktober.

Efter at have hvilet os og spist på hotellet går vi hen i hutongens modsatte ende for at købe lidt kiks at spise til TV-kiggeriet om aftenen. Også i denne ende er der spærret, og vi ser nu hvorfor: Ned ad den store gade kommer udklædte mennesker i store grupper fra nord i hastigt tempo på vej ned mod Chang An. Af folk med megafoner, der løber langs med flokkene, får de at vide, hvilken hastighed de skal bevæge sig i. Det gælder åbenbart om at komme ned til optoget på Chang An på et bestemt tidspunkt. Sidst på aftenen kan vi høre lyden af fyrværkeri.

Torsdag den 30. september Nettet strammes

I går flyttede vi over i den lånte lejlighed. Med kuffert på bagagebæreren igennem den stærkt trafikerede Chaoyang gade og fine venstresving på Chang An samt kørsel imod trafikken på Jian Guo Men føler vi, vi har bestået cyklistprøven i Beijing.

I dag torsdag eftermiddag er vi på Beijing hotel for at møde rejselederen for en gruppe danskere. De har købt billetter til paraden på fredag formedelst 300 kr. per sæde, men er så i første parket. Til gengæld skal de være ude af deres værelser kl. 7 om morgenen, og der lyder hele tiden trusler om, at de ikke må forlade hotellet, hverken i dag eller i morgen. Pladserne i første parket er helt udsolgt.

Fredag den 1. oktober Den store dag

Vi har ikke sovet siden kl. 3 i nat, da alle tanks skulle på plads på Chang An og broen

over ringvejen åbenbart ikke kunne bære. Derfor kørte de ned ad rampen til ringvejen (langs vores hus), over vejen og op ad den anden rampe. Hele kvarteret rystede. Ved 5-tiden triller den ene bus efter den anden også hen ad ringvejen fyldt med deltagere i optoget. De skal hen til sidegaderne nord og syd for Chang An, så de kan komme ind i jubilæumsdagens hovedbegivenhed, optoget og militærparaden, på det rigtige tidspunkt. Fra vores vinduer kan vi se den bageste vogn i paraden stå parat. Først nu forstår vi, at der så at sige ingen tilskuere er til paraden langs vejen. Man må slet ikke gå hen til fortorvet, men bliver standset af politi og militær tyve meter derfra. Alle de toiletter, der er blevet opstillet i de seneste dage langs Chang An, må være til deltagere, men de tælles også i mange gange titusind.

Paraden varer fra kl. 10 til kl. 12, og vi følger den i TV, den eneste mulighed for at se den. Efter militærparaden følger de forskellige provinsers vogne og optog, og da vi ser „vores“ vogn sætte sig i bevægelse hen mod Tian An Men, er vi klar over, at det er ved at være forbi.

Om aftenen er der optræden af diverse sang- og dansegrupper på Tian An Men pladsen. Der er masser af unge mennesker som tilskuere.

Det er halv voksne skoleelever, blandt andre ved vi, at en datter af en af vores venner skal derind med sine klassekammerater. Fyrværkeriet er overdådigt. Vi kan se det øverste af det, som affyres fra Tian An Men, men har den fulde udsigt til det tilsvarende fra Arbejdernes Stadion et par kilometer mod nord. De største brag er så kraftige, at tyverialarmen i en bil nede på parkeringspladsen hver gang går i gang.

Lørdag den 2. oktober

Folkefest

Alle vore venner har nærmest været euforiske ved tanken om de syv fridage, der vinkeforude i forbindelse med jubilæet. Hvad man bruger ferien til, oplever vi i dag. Millioner af mennesker benytter sig af gratis billetter til byens parker, hvor frivillige organisationer sørger for ro og orden, og hvor man kan nyde optræden af de grupper, som underholdt på Tian An Men pladsen om aftenen den 1. oktober.

Det er en form for decentralisering af festen. Lørdag aften (og hver aften i den følgende uge) er der sort af mennesker omkring Wangfujing og Tian An Men Pladsen, og trafikken rør sig ikke ud af flækken. Det er ved at dæmre for os, hvorfor der ikke skulle være tilskuere til paraden.

Vi har fået billetter til parkerne, og vi klarer tre parker i løbet af dagen. En bekendt, der i kraft af sit job havde en plads i allerførste række ved Tian An Men pladsen, havde fået nok af dragedans og trommer efter at have siddet hele aftenen den 1. oktober med udsigt til optræden på Tian An Men Pladsen. Vejret holdt tørt, men det var koldt. Under paraden om formiddagen sad han også på tilskuerpladserne for udlændinge nede for Tian An Men og kunne kun se, at der stod masser af mennesker (en halv million) i rækker på selve pladsen. Han kunne ikke se de kinesiske ord, deltagerne lavede med forskelligt farvede skilte.

Torsdag den 7. oktober

Ballet er forbi

Alle har nydt fridagene, undtagen personalet i butikker og restauranter. Beijingerne virker, som om de også er glade for at have haft byen for sig selv.

Vi spiser frokost i en nyåbnet restaurant, hvis ejer har et computerfirma og nu prøver at anbringe nogle af sine penge i noget helt andet for at sprede risikoen. Filosofien er, at kinesere altid vil spise, så nu satser også han på denne restaurant med 40 ansatte.

Efter festdagene at dømme tyder noget på, at han har ret. Den nye middelklasse har penge og vilje til at bruge dem til at forsøge tilværelsen.

Anne-Lise Walsted
Mads Gregersen

Den moderniserede Wangfujing gade. Fornyelsen af den 700 år gamle gade har kostet 850 millioner kr. „Til tonerne af klassisk musik sender et springvand kaskader af vand i mange farver ud foran en af gadens ældste forretninger og får Wangfujing til at stråle som en juvel,“ jubler China Daily. Hver dag lægger en halv million kunder og andre vejen om ad den berømte forretningsgade.

(Foto: Mads Gregersen)

Falun Gong

Forbud mod massebevægelsen har skabt alvorlig krise i Kinas kommunistiske parti

Hver morgen kl. 6.30 og hver søndag kl. 10 mødes en lille gruppe mennesker i Kongens Have i København for at dyrke *Falun Gong* (også kaldet *Falun Dafa*). I halvanden time gennemfører de tavse til dæmpet kinesisk musik på en af havens græsplæner fem øvelser, der skal give dem en bedre tilværelse. En blanding af dyb meditation, åndedrætsøvelser og langsomme armbevægelser styrker helbredet og giver fysisk og psykisk velvære, fortæller de. De får det bedre med sig selv og med deres omgivelser, stress forsvinder, moralen højnes, angst modvirkes. I bevægelsens informationsmateriale siges det, at Falun Gong kan helbrede sygdomme, som læger har måttet opgive at gøre noget ved, for eksempel cancer.

De fem øvelser beskrives således af bevægelsen:

1. *Buddha strækker ud sine tusinde hænder*. Beregnet på at åbne alle meridianer i kroppen, så energien kan cirkulere uhindret.

2. *Falun stå-som-en-pæl*. Højner ens energiniveau og visdom.

3. *Gennemtrænge de to kosmiske yderpunkter*. Anvender ny energi fra kosmos til at rense udøverens krop.

4. *Falun himmelske kredsløb*. Anvender Faluns rotation til at korrigere alle unormale tilstande i kroppen, så at energi frit kan passere gennem kroppen.

5. *Metoder til at styrke de overnaturlige evner*. En omfattende siddende øvelse med mange formål, inklusive at nå stilhed og styrke ens overnaturlige evner og energipotentialer.

Der er tre grundlæggende egenskaber, som Falun Gong udøveren tilegner sig: Sandhed, godhjertethed og tålsomhed.

En gang om ugen mødes

tilhængerne for at studere *Mester Li Hongzhis* lære om, hvordan de kan *forædle* (*cultivate*) sig selv og blive bedre mennesker.

Sådan foregår det i København (ikke andre steder i landet) og i mange andre lande samt – indtil den 22. juli i år, da bevægelsen blev forbudt – også i Kina, hvor *Falun Gong* havde nogle millioner tilhængere spredt i små og større grupper over hele landet. Man kunne møde dem i parker og offentlige pladser, hvor de mødtes ganske som i Kongens Have i København.

Li Hongzhis lære

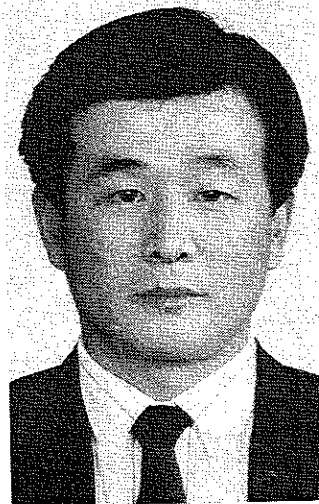
Falun Gongs system blev udformet af *Li Hongzhi* i Kina i 1992. Hans lære har ifølge bevægelsens egne oplysninger over 100 millioner tilhængere i 30 lande. I Kina opgives antallet af tilhængere til 60 millioner. Det svarer rundt regnet til det kommunistiske partis medlemstal. De kinesiske myndigheder siger, at bevægelsen, da den blev forbudt, havde to millioner tilhængere. Mange medlemmer af det kommunistiske parti var medlemmer.

Li Hongzhi, Falun Gongs absolutte hovedperson, er 48 år. Han blev født i Gongzhuling, en industriby i Jilin-provinsen i det nordøstlige Kina. Af hans egne og officielle kinesiske oplysninger fremgår det, at han gik i skole i provinshovedstaden Changchun fra 1960 til 1969. Hans far var kirurg og hans mor gynækolog. Han arbejdede fra 1970 til 1978 i et af hærens stutier og spillede i et orkester som trompetist. Fra 1978 til 1982 gjorde han tjeneste i et militært gæstehus. Han blev afskediget fra militæret i 1982 og arbejdede derefter som opsynsmand i et kornfirma i Changchun.

Anerkendelse nægtet

I årenes løb havde han studeret buddhisme og daoisme. Der er elementer fra disse to religioner i Falun Gong, der må betegnes som en halvreligiøs bevægelse. Allerede som barn dyrkede Li Hongzhi *Qigong*, den gamle kinesiske metode til ved hjælp af åndedrætsøvelser at udnytte kroppens energi og styrke helbredet. Han var officielt anerkendt som *Qigong*-mester, da han i 1992 grundlagde sin egen metode til „kultivering af sjæl og legeme“, Falun Gong, en videreudvikling af *Qigong*. Han fik sit system officielt anerkendt som en afdeling inden for *Qigong*, men han trak sig ud af denne sammenhæng og anmodede om at få sin Falun Gong anerkendt som en særskilt bevægelse. Det nægtede myndighederne, og da en bevægelse ikke kan arbejde uden anerkendelse, var Li Hongzhi på kant med loven.

Nogle officielle kinesiske publikationer begyndte at angribe Falun Gong, hvorefter Falun Gong tilhængerne demonstrerede uden for bladhusene som protest mod artiklerne og med krav om at få

Li Hongzhi, skaberen af Falun Gong, har udfordret det kinesiske kommunistparti.

Falun Gong officielt anerkendt. Det blev efterhånden for meget for Li Hongzhi, han forklarede. Han forlod for et par år siden Kina og slog sig ned i New York, hvor han begyndte at udbrede sine lære om en bedre tilværelse blandt amerikanerne. Tilsyneladende med stort held.

Kæmpedemonstration i Beijing

Hjemme i Kina skete der noget helt forbløffende den 25. april 1999: 10.000 tilhængere af Falun Gong samledes uden for det kommunistiske partis og regeringens muromkransede bygningskompleks midt i Beijing, Zhongnanhai. De 10.000 Falun Gong-dyrkere ville, sagde de, protestere mod myndighedernes behandling af Falun Gong. De mange tusinde råbte ingen slagord og forsøgte ikke at trænge ind på Zhongnanhais forbudte område. Da politiet anmodede dem om at forsvinde, forlod de området lige så stille som de var kommet. Men demonstranterne har ikke kunnet undgå at vide, at deres aktion, så fredelig den end var, af myndighederne ville blive betragtet som en provokation, en udfordring af det kommunistiske parti, iværksat af Li Hongzhi. Det var også hvad der skete.

Demonstrationen må også have skabt nervøsitet på allerhøjeste sted i Zhongnanhai. Hvordan var det muligt at samle tusinder af ganske almindelige borgere til en ulovlig demonstration midt i Beijing, uden at politiet anede uråd? Det var et alvorligt brud på sikkerheden.

Falun Gong-dyrkerne blev kaldt til demonstrationen ved hjælp af e-mail, mobiltelefoner og fax, er det siden blevet oplyst.

Største demonstration i ti år

Demonstrationen må hos de kinesiske ledere have fremkaldt ubehagelige minder om de store studenter- og arbejderdemonstrationer for ti år siden. Siden den store demonstration i april har lederne betegnet Falun Gong som en velorganiseret, ulovlig politisk

bevægelse med forgreninger over hele landet. Den betegnes som en trussel mod samfundsordenen. Den er ikke nogen religiøs bevægelse, men en kult, og er derfor ikke dækket af loven om religionsfrihed, siger de kinesiske myndigheder.

Li Hongzhi afviser alle disse beskyldninger. Han forsikrer, at Falun Gong ikke er nogen organisation og ikke har noget med politik at gøre. Der er ingen medlemsfortegnelse, udøverne betaler ikke kontingent, der er ingen ledere, folk kommer og går, når de har lyst, siges det.

Politiet fandt ud af, at Li Hongzhi var i Beijing lige før demonstrationen den 15. april. Li hævder, at han ikke kendte til eller havde noget med demonstrationen at gøre. Han mellemlandede blot på vej til Australien.

Forbud og razziaer

Først tre måneder senere, den 22. juli, slog de kinesiske myndigheder til. Falun Gong blev med ét hug forbudt. Politiet holdt razziaer over hele landet og tog mange, ifølge nogle oplysninger tusindvis, af bevægelsens tilhængere med til afhøring. Det menes, at nogle af de anholdte er fængslet.

I den erklæring, ministeriet for civile anliggender udsendte den 22. juli om forbudet mod Falun Gong, hedder det, at bevægelsen ikke er blevet lovmæssigt registreret, og at den har arrangeret ulovlige aktiviteter. Allerede dagen efter forbudet begyndte en stort anlagt kampagne mod bevægelsen og ikke mindst mod Li Hongzhi. Han beskyldes for at

have gjort nogle af Falun Gong dyrkerne sindsyge, så de begik selvmord. Han har bildt folk ind, at han har overnaturlige evner og kan helbrede kræftpatienter, og han har udnyttet troskyldige menneskers tillid til at tjene en formue, så han har kunnet købe en luksusvilla til sig selv, lyder nogle af anklagerne.

På tærsklen til det 21. århundrede er Li Hongzhi og hans Falun Gong slet og ret en samling skurke og heksedoktorer, siges det i de kinesiske medier.

Alvorlig krise i det kommunistiske parti

I det mindste på ét punkt kan de kinesiske ledere have grund til bekymring. Det har vist sig, at et meget stort antal medlemmer af det kommunistiske parti har dyrket Falun Gong. Det har givet den kommunistiske partiledelse anledning til selvansagelse.

I et cirkulære fra Partiets centralkomite, udsendt samtidig med forbudet mod Falun Gong, siges det, at partimedlemmer, nogle på ledende poster, også inden for militæret, har deltaget i Falun Gongs ulovlige aktiviteter, så at de har sværet Partiets *image* og gjort et dårligt indtryk på offentligheden.

Partimedlemmer, der har indtaget en nøgleposition inden for bevægelsen og dermed har begået alvorlige fejl, vil blive straffet, mens de, der angår og frivilligt forlader bevægelsen, vil slippe for tiltale.

„De få komplotmagere og organisatorer, der bag kulisserne har anstiftet uroligheder med politiske motiver, vil

uden tøven blive udrenset af Partiet“, hed det i cirkulæret, hvis sprog minder om noget, man ellers troede hørte fortiden til.

Partiet har sendt propaganda rundt til afdelingerne for at forklare medlemmerne, dels hvad Li Hongzhis lære i virkeligheden går ud, dels hvordan de vildfarne partimedlemmer kan genvinde deres tiltro til Partiet, hedder det i de kinesiske medier.

Partimedlemmers slaphed

Partiets hovedorgan, Folkets Dagblad, skrev et par dage efter forbudet, at problemet med Falun Gong først og fremmest skal behandles inden for Partiet. Hvis Li Hongzhis kætterske teorier spredtes, vil det ryste partiets grundlag, og dets store sag vil blive undermineret.

„Man har i nogen tid kunnet spore en slaphed i nogle partiorganisationer, og nogle medlemmer har i lang tid ikke deltaget i partimøder, og de har sjældent studeret Partiets politik og er heller ikke fremkommet med kritik eller selvkritik. Det har medført, at de er blevet fanger af fejlagtige teorier,“ skrev bladet.

Kampen mod Falun Gong betegnes som en alvorlig politisk og ideologisk kamp, som alle partimedlemmer på alle niveauer må kaste sig ud i, understreges det.

Manglende tillid til Partiet

Vestlige kommentatorer i Beijing peger på, at det kommunistiske parti har mistet sit tag i en stor del af befolkningen på grund af de senere års øko-

nomiske og andre reformer, der har givet den enkelte større frihed til at bestemme over sin egen tilværelse. De føler ikke mere, at Partiet kan give dem et fast holdepunkt i tilværelsen. En udbredt korruption, også blandt ledende partifolk, er med til at svække folks tillid til Partiet. Mange søger så tilflugt i åndelige bevægelser som Falun Gong. At de foretrækker at følge råd og vejledning fra en person bosat i New York, må være en bitter kendsgerning for det kommunistiske partis ledere.

„Vi bør erkende“, skriver Folkets Dagblad, „at bestræbelserne på at afsløre sandheden om Li Hongzhi er en kamp, der har en afgørende indflydelse på kommunisternes tillid og troskab og på det kommunistiske partis og regeringens skæbne og fremtid“.

Det kommunistiske parti har meddelt, at de allerfleste af de partimedlemmer, der havde sluttet sig til Li Hongzhis tilhængerskare, har erkendt deres fejl og har forladt Falun Gong. Men man kan vist gå ud fra, at nogle millioner kinesere, der føler, at de har fundet vejen til en bedre tilværelse ved at følge Li Hongzhis opskrift, næppe uden videre vil vende ham ryggen fra den ene dag til den anden, blot fordi de kommunistiske ledere, som de måske har mistet respekten for, har forbudt hans bevægelse.

Adskillige Falun Gong dyrkere har da også offentligt demonstreret, at de ikke har opgivet at følge Li Hongzhis lære. De er blevet anholdt og vil formentlig blive straffet med fængsel eller anbringelse i en arbejdslejr.

Flemming Poulsen

En søndag formiddag i Kongens Have i København. Halvanden times meditation, åndedrætsøvelser og armbevægelser giver et bedre helbred og fred i sindet, siger Falun Gong-dyrkerne. (Foto: Jette Ross)

Det første møde med „vores“ pige i Xian

Ægteparret Lis og Holger Hansen fra Herlev ved København fik en ekstra oplevelse, da de var på en fjorten dages tur til Kina i september i år. I Xian besøgte de den pige, hvis universitetsstudier de er med til at finansiere i form af et fadderskab gennem Projekt Røde Fønix i Xian og Dansk-Kinesisk Forening.

Det blev et hjerteligt og bevægende møde. Det danske ægtepar er ikke i tvivl om, at grunden blev lagt til et varigt venskab.

Her fortæller Lis og Holger Hansen om deres første møde med Xing Xiao Qing.

Vi var på en grupperejse til Kina, og det var så heldigt, at turen også omfattede to dage i Xian, så vi benyttede lejligheden til at møde „vores“ pige. Der var blevet udvekslet mange e-mails med Projekt Røde Fønix' kontor i Xian, og en dag kunne kontorets ihærdige sekretær, He Ying, meddele, at nu havde hun arrangeret alt, så vi kunne bare komme.

Lige fra rejsens begyndelse var det store spørgsmål: kan vi overhovedet kommunikere med „vores“ pige? Vi var meget spændte, kunne næsten ikke vente. Selvom det var en stor oplevelse at se Beijings mange seværdigheder, som vi hidtil kun havde læst om, så var vores ophold i Beijing dog overskygget af forventningen om vores møde med Xing Xiao Qing. Hendes navn udtales som noget i retning af sjing sjau tjing.

Dagen oprandt. Stor var vores skuffelse, da det viste sig, at flyet til Xian først kunne afgå fra Beijing ved middagstid og ikke som planlagt om morgenen. Det betød jo, at vores samvær med Xing Xiao Qing ville blive afkortet med en halv dag. Men det gik efterhånden op for os, at sådan er det bare i Kina, og det må man leve med.

Den 21-årige Xing Xiao Qing sammen med Lis og Holger Hansen og nogle af Røde Fønix' medarbejdere. Xing Xiao Qing studerer blandt andet engelsk, og hun stiler efter at få en bachelor-grad.

I Xian fik vi at vide, at Xing Xiao Qing ville komme til vores hotel ved 18-tiden. Spændingen var stor, vi måtte vente nede i hallen, selvom vor gruppes guide sagde, at vi kunne vente oppe på værelset og slappe af, indtil Xing Xiao Qing kom.

Omsider var hun der. Jeg havde ventet lige uden for hotellet, og Holger ventede i hallen – alligevel havde ingen af os set hende komme. Guiden kom ud og hentede mig, og der stod så Xing Xiao Qing i hallen med He Ying og en anden fra Projekt Røde Fønix' kontor. Spændingen var udløst, der blev omfavnet og småsnakket. Vores kinesiske guide overtog samtalen, vi måtte pænt vente, til hun havde fået stillet sin nysgerrighed.

Omsider kunne vi sige pænt farvel til guiden og endelig være alene med vore tre kinesiske venner. Vi inviterede dem på middag på en nær-

liggende restaurant, hvor vi i fred og ro kunne snakke lidt sammen. Der blev udvekslet gaver i en noget hektisk stemning, idet alle talte i munden på hinanden, og ingen forstod vist ret meget af, hvad der blev sagt. Vores pige taler et udmærket engelsk, men er meget sagtnodig og genert, så vi lærte at slå ørerne ud, dels for at høre, dels for at forstå.

De to fra kontoret talte meget lidt engelsk, men Xing Xiao Qing oversatte frem og tilbage til alles tilfredshed. Det, ingen forstod, blev klargjort ved hjælp af tegn og fagter. Det var en meget hyggelig aften, som vi alle var glade for.

Inden vi tog afsked med de to fra kontoret, aftalte vi næste dags forløb. Vi skulle til terracotta-krigernes gravplads og bagefter til Xiang Xiao Qings familie langt ude på landet, så vi skulle bruge en heldagstaxa. Den lovede He Ying at bestille på vores vegne, idet hun rent sprogligt ville have lettere ved det end vi, og hun ville også deltage hele næste dag.

Inden afrejsen fra Danmark havde vi allerede bestilt og betalt for et enkeltværelse til Xing Xiao Qing. Værelset lå ved siden af vores, hvilket var godt, så ville hun ikke føle sig helt alene. Vi aftalte på hvilket tidspunkt vi skulle stå op

for at følges ad til morgenmaden.

Efter morgenmaden var det tid til afgang for os tre. At køre i taxa i Kina er et show for sig – for os ser det ud, som om der overhovedet ingen færdselsregler findes, man kører venstre og højre om hinanden, alt efter til hvilken side der er et par ekstra centimeter, og man bruger hornet i en uendelighed, men vi havde en meget dygtig chauffør, og inden længe tænkte vi ikke mere over det.

Terracottahæren er en virkelig stor oplevelse. Der er tre store udgravninger, som alle er overdækkede, og dybt nede kan man se alle krigerne, hvis opgave det var at beskytte den døde kejser. Krigerne er næsten i fuld størrelse, udgravede tillige med deres heste, en del er i skår, men det er utroligt så mange der er hele og med vidt forskellige ansigts-træk. Xing Xiao Qing havde besøgt udgravningerne som barn sammen med sine forældre, og hun havde læst på lektionen og fortalte undervejs hvad vi så. Vi ville gerne have brugt meget mere tid her, men vi havde jo et program, der skulle holdes.

Vi skulle tilbage til kontoret, for vi var inviteret til frokost der. Da vi ankom til kontoret, der er meget lille, blev vi modtaget af alle de nærmeste medarbejdere, vi følte os meget velkomne, alle var glade og havde ventet spændt på os, og trods vanskeligheder med sproget fik de dog fortalt, at der ville komme en journalist og en fotograf fra den lokale avis. Så der blev snakket og fotograferet, og derefter

gik alle hen til en restaurant, hvor der hurtigt efter kinesisk skik blev dækket op med mange retter mad. Forinden havde de spurgt os, om der var noget vi ikke kunne lide, men vi er rimeligt nemme, bare det ikke er for stærkt.

Igen og igen blev vi spurgt, eller rettere jeg blev spurgt – det var tydeligt et kvindesamfund – hvordan vi havde hørt om Røde Fønix, hvorfor lige netop Kina, hvorfor lige Xing Xiao Qing og ikke en anden. De finder det meget mærkeligt, at vi, der bor så langt væk fra Kina, vil støtte deres arbejde. Jeg fortalte om den lille notits jeg havde set i avisen, og den deraf følgende kontakt til Dansk-Kinesisk Forening.

Efter megen snak og fotografieren igen tog vi afsked. Vi skulle nå at besøge Xing Xiao Qings forældre, som boede i en helt anden retning, og taxachaufføren ville tilbage til byen, inden det blev mørkt – det forstod vi ikke helt på det tidspunkt.

Vi begav os igen ud i trafikken og den dårlige luft – luftforureningen i Xian er virkelig slem –, men efter en halv times kørsel var vi så langt væk fra byen, at vi igen kunne trække vejret.

Vejene blev smallere og smallere, og til sidst kørte vi på markveje mellem majsmarkerne, et par gange måtte vi tage andre små markveje, da bilen ikke kunne passere mudderhullerne, og til sidst kunne vi ikke komme længere – en kærre med majs fyldte det hele, og da en hel familie arbejdede med at læsse, var den ik-

ke lige til at flytte. Xing sagde, at der ikke var særlig langt til familiens hus, så vi gik.

Og ganske rigtigt, der var ikke særlig langt. Moderen kom løbende os i møde og omfavnede os og kunne slet ikke holde op igen, Xing Xiao Qings bror og kone kom, og så blev vi ført op til huset, hvor også bedstefaderen befandt sig.

Huset, de boede i, var med høj rejsning og delt midt igennem af en stor port, der gik lige igennem til den anden side, hvor der var en svinesti lige uden for porten og i hele husets længde, der gik en so og to halvstore svin samt en ged. En stige førte op til første sal, loftet bliver sikkert brugt til opbevaring af majs, når den er tørret.

Huset var delt i to på grund af porten. I en stue i den ene halvdel boede moderen og bedsteforældrene, og i en stue i den anden halvdel boede broderen med sin kone og deres barn. I porten var opsat et bord med billede af Xing Xiao Qings far, der døde sidste år af lungekræft.

På forsiden af huset var der hængt majs til tørre på pæle, de hang tæt pakkede, det var et utrolig smukt syn, alt det gule foran huset ved siden af de røde tørrede chili. Hvis man så bort fra sin viden om, at folk her på egnen levede i fattigdom, kunne man ikke opleve noget mere romantisk.

Vi blev budt ind, og der blev serveret te for os og nogle små indpakkede kager samt æbler, og så blev der ellers sludret om huset og hvor vi

kom fra. Snakken gik, og selv om der var sprogvanskeligheder, kunne vi gøre os forståelige. Man finder ud af det, når man gerne vil i kontakt med folk.

Bedstemoderen mødte vi ikke, vi fik fortalt, at hun var ude at arbejde. Jeg bad om lov til at fotografere – også omkring huset, og så kom ellers børnene frem fra de andre huse, de havde ellers holdt sig tilbage, men nu kunne de ikke klare det længere. Hjemmet var spartansk møbleret, men trods fattigdom var der dog et tv. Moderens og bedsteforældrenes afdeling så vi ikke, men den var nok lige sådan som her.

Chaufføren havde i mellemtiden fundet en vej til huset og holdt nu udenfor. Han begyndte så småt at blive utålmodig og gennede lidt på os, for han ville tilbage til byen, inden det blev mørkt, hvilket vi nu udmærket forstod. Det ville være komplet umuligt at finde rundt i området efter mørkets frembrud, når man ikke var lokalkendt. Den lange hjemtur til hotellet begyndte, og jo nærmere vi kom til byen, jo tættere blev trafikken, flere gange sad vi fast og kunne hverken komme frem eller tilbage – og det på trods af, at selv den mindste sprække mellem bilerne blev brugt. Det var mørkt, da vi endelig nåede hotellet, hvor vi betalte chaufføren og tog afsked med He Ying.

I hallen mødte vi resten af gruppen og tog med dem samt Xing Xiao Qing ud at spise. Det havde været en begiven-

紅鳳工程

Nu elleve fadderskaber

Elleve kvindelige studerende i Shaanxi-provinsen får nu økonomisk hjælp fra danskerne, så de har bedre muligheder for at få en akademisk uddannelse. De kommer alle fra familier, der ikke har råd til at lade dem gå på universitet eller en anden højere læreanstalt. Et dansk fadderskab på 800 kr. er med til at dække udgifterne.

Det er organisationen Projekt Røde Fønix i Xian, der samler penge ind til ubemidlede kvindelige studerende. Dansk-Kinesisk Forening formidler kontakt til kontoret i Xian og sørger for, at bidragene når frem. Hver bidragyder får, hvis man ønsker det, direkte kontakt med den studerende, man støtter.

Flere oplysninger om Projekt Røde Fønix fås ved henvendelse til Dansk-Kinesisk Forenings sekretær, *Gudrun Lindhard*, tlf. 3325

hedsrig dag, og vi var godt trætte.

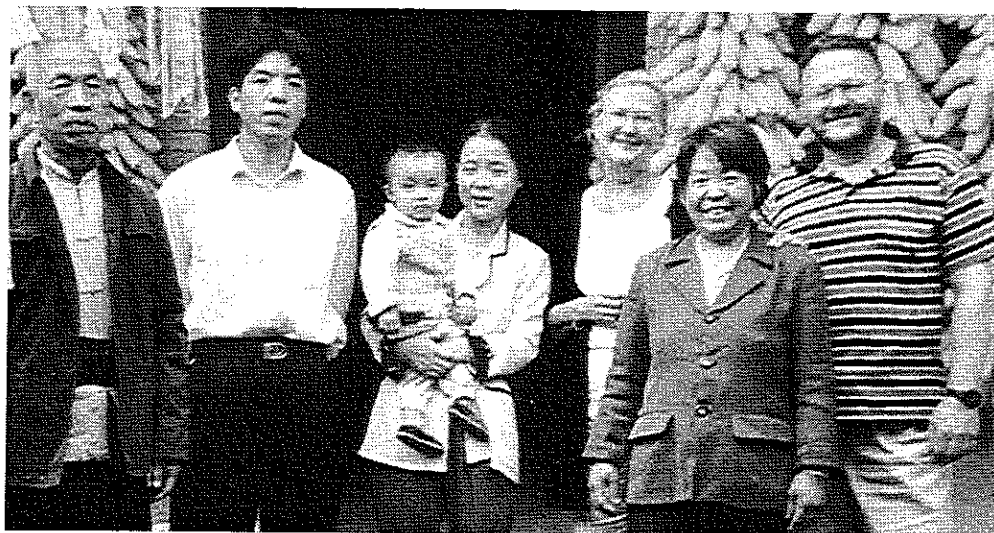
Næste morgen spiste vi igen morgenmad sammen med Xing Xiao Qing, og så skulle vi videre til lufthavnen, og hun skulle tilbage til universitetet. Det var meget vemodigt at skulle sige farvel og på gensyn til „vores“ pige. Nu, hvor vi lige havde lært hende at kende en lille smule, var frangen til at vide mere om hende som person meget stor.

At hun også var rørt, kom til udtryk ved afskeden, hvor hun omfavnede mig og hviskede: Jeg elsker dig. Følelsesudbrud var ellers ikke lige Xing Xiao Qing.

Vi savner hende og drager nok af sted igen næste år.

Lis og Holger Hansen

Lis og Holger Hansen sammen med „deres“ piges bror med kone og barn samt bedstefar og pigens mor.

Bengta 60 år – og 39 år med tegn (Foto: Jette Ross)

Forelsket i skriftegnene

Når *Annabengta Broby Bolwig* den 13. december 1999 fylder 60, kan hun se tilbage på 39 år i selskab med mange tusinde kinesiske skriftegn og et kortere eller længere samvær med over 1000 elever, som hun har undervist i kinesisk på Studieskolen i København. Eleverne såvel som alle andre, der krydser hendes vej, kender hende bedst som *Bengta*. Broby har hun fra sin far, kunsthistorikeren *Rudolf Broby Johansen, der døde i 1987*, og *Bolwig* er hendes mand kommet med.

De kinesiske skriftegn stiftede hun bekendtskab med, da hun i 1960 kom til Beijing for at studere kinesisk. Opholdet i Beijing varede to år, og siden har hendes tilværelse været fyldt med Kina og skriftegn. I 1964 begyndte hun at undervise i kinesisk på Studieskolen.

„Jeg har holdt det kinesiske ved lige, fordi jeg simpelthen har forelsket mig i skriftegnene. Jeg oplever de mest forunderlige historier i dem. Når jeg læser et digt på kinesisk, har jeg inde i mit hoved en så fantastisk dejlig oplevelse, som jeg prøver at formidle videre til mine ele-

ver. Men det er med skriftegnene som med et maleri, man kan ikke rigtig snakke om det helt specielle, man får ud af et maleri – eller af skriftegn.“

Et flot stipendium

I 1960 stillede det kinesiske undervisningsministerium et to-årigt stipendium til rådighed for en dansker, der ville studere kinesisk i Beijing. En af hendes venner, der havde sagt nej tak til stipendiet, pegede på Bengta, som han havde arbejdet sammen med i Danmarks kommunistiske Ungdom. Desuden var hun, som sin far, medlem af Ven-skabsforbundet Danmark-Kina, og her fik hun hjælp til at skrive en ansøgning til den kinesiske ambassade.

„Jeg skrev, at jeg gerne ville bo i et socialistisk land og lære, hvordan jeg kunne være med til at indføre kommunismen i Danmark. Ja, det skrev jeg altså,“ siger Bengta med en lille latter. „Jeg vidste ikke noget om Kina, vidste ikke hvad jeg ville, men jeg fik stipendiet, og det var et flot stipendium med alt betalt i to år, også rejsen, så jeg skylder virkelig det kinesiske folk meget.“

Det var hårdt i begyndelsen at deltage i undervisningen i kinesisk for udlændinge på et af Kinas mest anerkendte læreanstalter, Beijing Universitet.

„Vi var en stor gruppe, og hele undervisningen foregik på kinesisk. Det var en rigtig sort skole med prøve og karakterer hver uge. Resultatet af den ugentlige prøve blev sendt til de respektive ambassader for at hjemlandet kunne se, hvordan det gik stipendiaten derovre i Beijing. Mine karakterer blev også sendt til den danske ambassade, men den var vist ligeglad. Jeg klarede mig fint alene i kraft af flid, men kineserne mente vist nærmest, at jeg var et geni.“

Der var undervisning i fire timer hver formiddag, også om lørdagen, og om eftermiddagen var der tit forelæsning på kinesisk i Kinas historie.

„Det var hårdt, indtil jeg fandt ud af det med skriftegnene. Jeg fandt ud af, at når jeg fik et tegn til en gløse, så forbandt jeg tegnet med gløsen, det blev en lille historie for mig, og så gik det hurtigt. Jeg havde evnen til at huske tegnene, og den evne har jeg stadigvæk.“

I modsætning til andre udlændinge sørgede Bengta for at få kinesiske venner, som kunne hjælpe hende med studiet. Hun havde tillid til dem og troede ikke på rygter om, at de kinesere, der var udpeget til at tage sig af hende, i virkeligheden blot skulle udspionere hende. Hun mener, at hjælpen fra de kinesiske venner var en hovedårsag til, at hun i løbet af kort tid blev den bedste i klassen. Hun var den eneste udlænding, der sang i et kinesisk kor, så hun har lært Østen er Rød og andre af den tids kinesiske slag-sange.

Tryk hjemtur i mørke

Der var mangel på alt i 1960, det var kun kort tid efter Det store Spring Fremad, der endte med en økonomisk katastrofe og hungersnød. Der var mangel på elektricitet, så efter klokken halv ti var alt lys i Beijing slukket, busserne kørte ikke, universitetet lå mørkt og øde hen. Men det forhindrede ikke Bengta i at besøge en biograf i gå-afstand fra universitetet. Filmen sluttede, efter at lygterne langs landevejen var slukket.

„Jeg var ikke spor bange, selv om det var mørkt. Månen strålede, stjernerne glimtede, det var pragtfuldt, så trygt og dejligt, at gå der og ikke være bange. Herhjemme tør jeg ikke gå ad mørke villaveje.“

Socialisme bedst

Da de to år, stipendiet omfattede, var gået, fik hun tilbud fra det kinesiske undervisningsministerium om et femårigt stipendium, men det måtte hun sige nej til af private grunde.

„Det var jeg ked af, for jeg befandt mig fantastisk godt, jeg havde lært utrolig meget kinesisk og fået kinesiske venner og besøgt kinesiske familier. Jeg har altid ment, at socialismen er kapitalismen overlegen, for den sørger for, eller prøver i hvert fald på, at give alle mennesker noget at spise, fordele de boliger, der er i et fattigt land, og sørge for børnenes skolegang. Derfor har jeg det så nemt med Tibet-problemet, tibetanerne er godt tjent med at være en

del af Kina, for så får de *brød, varme og bogstaver*. Hvad man kan frygte er, at det gamle feudalistiske samfund, slavesamfundet, skal vende tilbage. Men når det er sagt, er det jo vidunderligt at leve i Danmark med et demokratisk styre, som jeg også ønsker Kina må få.

Jeg glæder mig over, at min far, som elskede socialismen, eller i hvert fald de socialistiske ideer, og naturligvis har påvirket mig meget, ikke oplever, hvor lidt magt socialismen har tilbage.“

Skuffelsen

Foruden at undervise i kinesisk på Studieskolen – „der har jeg været hele mit liv, jeg vil ikke lave om på noget, jeg er tryghedsnarkoman“ – har Bengta også i 17-18 år undervist kinesere i Danmark i dansk sprog. Det arbejde sluttede sidste år.

„Mine kinesiske elever har ikke været de rige studerende, der kan engelsk, for de kom ind på andre hold. Jeg har kun undervist kinesere, der ikke har gået i skole eller har en ringe skolebaggrund. Mange af dem er ikke kommet af ægte lyst til at lære dansk, men fordi de lige skulle lære så meget, at de kunne læse breve fra det offentlige. Mange har lært dansk og er blevet danskere, men mange har ikke lært sproget.

Jeg har haft tæt kontakt med de tyve særligt udvalgte unge kinesere, der i 80'erne fik stipendium til at tage studentereksamen i Danmark og bagefter få en videregående uddannelse. Jeg tog dem med på udflygtur i byen og lavede sammenkomster for dem i mit hjem. Det har skuffet mig meget, at af de tyve er kun en enkelt, som det var meningen, vendt tilbage til Kina. Jeg har ikke hørt fra nogen af dem. Det er ikke sikkert, de har glemmt mig, men det ville nu have glædet mig meget, hvis jeg havde været med, når de fik deres kandidatgrad eller forsvarede deres doktorgrad.

En doktorgrad?

Da Bengta kom hjem fra Kina og blev gift og fik børn og begyndte at undervise på Studie-

skolen om aftenen, var der ikke så megen tid til at studere, men hun blev efter studier på Københavns og Århus universiteter B.A. i kinesisk. Hun har i mange år været officiel tolk, men det er til laveste takst, fordi en B.A.-eksamen ikke er nok til den højeste takst, der er cirka det dobbelte. Det føles lidt uretfærdigt, men nu er der børnebørn og mand og haver og meget andet, hvor der er brug for hende.

„Men når jeg er færdig med alt det, er det jo pragtfuldt at jeg ved, at hvis ellers øjnene holder, har jeg tegne, jeg kan beskæftige mig med. Tegnene er mine gode kammerater.“

De forunderlige firetegn-udtryk

Måske bliver der så tid til at tage en doktorgrad med *firetegn-udtryk* som emne.

„Skrifttegnene er de kroge, jeg hænger ordene op på. Når jeg snakker kinesisk, er tegnene med inde i mit hoved, ikke lyden. Firetegn-udtrykkene er forunderlige tegn, der fortæller en masse om Kinas gamle historie og kultur.“

Et firetegn-udtryk er fire tegn, der tilsammen udtrykker et begreb, en talemåde, en legende. Et eksempel er legenden om *den gamle, tåbelige mand, der flyttede et bjerg* ved at skovle det væk i små bidder gennem mange års utrætteligt arbejde. Legendens blev brugt af Mao til at fortælle, at selv den største opgave kan løses ved tålmodighed og ihærdighed.

„Mao var for øvrigt pligt-læsning under Kulturrevolutionen. Jeg havde engang en kinesisk elev, der skulle lære dansk. Han var analfabet, havde ikke gået i skole, det var der ikke råd til, men han gik dog på aftenkursus for at lære at læse, så han kunne lære legenden om den tåbelige gamle mand der flyttede et bjerg. Under Kulturrevolutionen, som alle siger var så ond, da gik mange børn i skole, for studenterne i byerne blev sendt ud på landet, hvor de blev sat til at lære børnene at læse og skrive. Jeg har mødt mange voksne kinesere, der

har fortalt, at de lærte at læse under Kulturrevolutionen, så der skete også noget godt i de ti onde år.“

Oversæt Lao She!

Bengta mener, at hun har studeret i hvert fald 4000 tegn. Hun har hele tiden læst klassisk kinesisk og har altid et eller andet lille kinesisk projekt i gang.

„I sommer, da jeg skulle til Sydfrankrig med min mand, havde jeg „Det røde flag“, en roman af Lao She, en af de mest populære forfattere i Kina før Anden Verdenskrig, med i kufferten. Under tredivetimers togrejse nåede jeg at læse halvdelen af denne vidunderlige roman, der handler om de første dage efter at han var født, altså om de mennesker han var omgivet af. Lao She bør oversættes til dansk, ikke mindst på grund af hans store humoristiske sans, der minder om Dickens, og fordi han skriver om Beijing og dens mennesker.“

De bedste år

Hvad alder angår er det ikke noget problem at blive 60, mener Bengta.

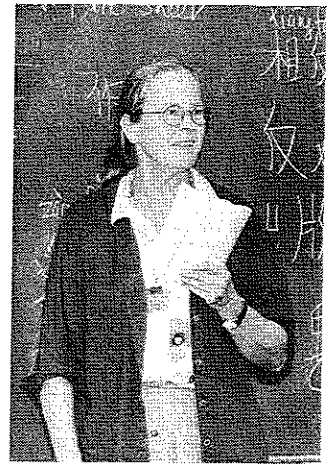
„Jeg har venner på over 80. En af dem ringede forleden, og hun sagde, at de bedste år er dem mellem 70 og 80, for så er der ikke mere børnebørn at bekymre sig om, oldebørnene er for langt ude, så kan man tænke på sig selv. Så glæd dig, til du bliver 70, sagde hun.“

Og så henviser Bengta i øvrigt til en moster, der er 94 og tog sin sprogvidenskabelige doktorgrad, da hun var 76.

Flemming Poulsen

Reception

Der er ni timers fødselsdagsreception mandag den 13. december kl. 11-20, Ternevej 2B, 4. sal, 2000 Frederiksberg. Bengta er ikke meget for blomster, men modtager gerne efter kinesisk skik en lille rød konvolut med et par mønter i, eventuelt en seddel eller et digt.

Leg med tegnene

Bengtas metode til at huske tegnene er at lave en lille historie om hvert tegn. Et tegn kan bestå af to elementer, der hver for sig har en betydning. Hvad foretager de to elementer sig?

短

Tegnet for duan

Duan betyder kort. Elementet til venstre er en pil, til højre har vi en bønne. At ramme en bønne med en pil kan kun lade gøre på kort afstand.

玩

Tegnet for wan

Wan betyder at more sig. Til venstre tegnet for en konge, til højre penge. Er man konge og har penge, kan man more sig.

肥

Tegnet for fei

Fei betyder fed. Til venstre tegnet for kød, til højre tegnet for håndryg. En kødfuld håndryg findes på en vejnæret (*fed*) person.

鬼

Tegnet for gui

Gui betyder djævel. Et tegn med tre billeder: hvid, mand og næse. En hvid mand med en stor tud: en *djævel*.

Fra lokal fantasi til international harmoni

Historien om, hvordan *Kaptajn Silver* og musicalen „Skatteøen“ indtager Beijing, og unge kinesere gæster Sorø Akademi i anledning af 50-året for Danmarks anerkendelse af Folkerepublikken Kina i januar 2000.

En varm septembertag 1998 sidder rektor *Erling Kristensen* sammen med en delegation fra Sorø Akademi i en sensommervarm taxa på vej til Peace Hotel efter et besøg hos ambassadør *Christopher Bo Bramsen* på den danske ambassade i Beijing. De foregående dage har været hektiske med skole- og virksomhedsbesøg og møder med ledelserne fra forskellige Beijingskoler, blandt andet No. 2 Middle School, som er Sorø Akademis venskabskole i Beijing.

Under disse møder og ved besøget på ambassaden er der blevet luftet en ide om, at Sorø Akademi og No. 2 Middle School sammen deltager i festlighederne i anledning af 50-året for Danmarks anerkendelse af Kina i januar 2000.

I den lille røde Beijingtata er der mange forslag til, hvorledes en sådan ide kan finde en konkret form, der kan afspejle de to skolers særpræg og fællesskab, og det står os klart, at vi fra dansk side vil lægge hovedvægten på de frivillige aktiviteter, der finder sted på Akademiet efter skoletid, og som er særegne for vores skole og vores skoletradition.

Ideer om at inddrage den frivillige idræt, den frivillige formning og den frivillige musik bliver luftet, og inden taxaen har nået hoteldøren,

Fra en elevtegnekonkurrence i Shi Jia Primary School i Beijing. Emnet var fritidsinteresser. Tegningen skildrer børnenes leg. De fleste af skolens undervisningslokaler er under jorden, da skolen ligger i et kvarter, hvor der er byggerestriktioner i højden.
(Foto: Poul-Erik Jørgensen)

har rektor besluttet at arbejde på at sende uddrag af skolens musical „Skatteøen“ til Beijing, så vi sammen med udvalgte kinaskoler kan lave en fælles koncert i januar 2000.

Den næste dag luftes tanken over for rektorerne fra Beijing No. 2 Middle School, Shi Jia Primary School og Sanhe No. 1 Middle School, der alle efter en kort betænkningstid finder ideen spændende, og alle ønsker at deltage i projektet, der udvides til også at omfatte koncerter af lignende karakter i Danmark.

Inden vi tager tilbage til Danmark, har vi sammensat en løs skitse for de fælles aktiviteter i Kina og Danmark og lagt et budget på ca. 300.000 kr., som vi fra Akademiets side vil søge at rejse via fonds- og sponsormidler.

Der skal i begyndelsen af år 2000 afholdes i alt seks koncerter, tre i Kina og tre i Danmark, med en dansk afde-

ling, en kinesisk afdeling og en fælles afdeling, da vi mener, at vi på denne måde kan give udtryk for, at unge mennesker i Danmark og Kina på trods af kulturelle forskelle kan respektere og have glæde af hinandens forskellige musiktraditioner.

For yderligere at styrke kendskabet i Kina til Danmark, dansk kultur og dansk livsform er en 1. g i gang med at lave en fotoudstilling, der har arbejdstitlen „Dagligliv i Danmark“. I denne udstilling, der skal følge koncerterne og senere cirkulere på gymnasieskoler i Beijing, indgår billeder fra vores elevers skoleliv, familieliv, fritidsliv og arbejdsliv, og vi har bedt de kinesiske elever om at lave en tilsvarende udstilling, der i Danmark kan benyttes på samme måde.

I februar 1999 gæstede en større delegation fra Beijing Danmark. Under dette besøg afholdtes som beskrevet i Kinabladet (nr. 1 1999) en „Kinesisk uge“ på Sorø Akademi og i Sorø, og under dette besøg og mine senere besøg i

Kina, som var støttet af Demokratifonden, blev de endelige aftaler truffet med de tre kinaskolers rektorer og planen drøftet med ambassadesekretær *Jonas Bering Liisberg* fra den danske ambassade i Beijing, som under hele forløbet har været til uvurderlig støtte for projektet.

Sensommeren blev brugt til den nødvendige „fundraising“. Vi henter støtte hos DCCD (Dansk Center for Kulturudveksling med Ulandene) og Udenrigsministeriets Demokratifond og forsøger at få de danske virksomheder, der er placeret i Kina, til at interessere sig for projektet, og da Unibank viser interesse i form af kontant støtte, giver rektor Erling Kristensen grønt lys for projektets gennemførelse.

I øjeblikket øver vore elever atter på Sebastians musik og sange, sammensætter program og finder indkvartering til vore kinesiske gæster, fotograferer deres familier og venner, passer deres skole, glæder sig til kinaturen, og når de den 9. januar spiller op til „Skatteøen“ på Beijing No. 2 Middle School, tusindvis af kilometer fra Sorø, sammen med musikere fra tre kinaskoler, kan man sige, at midtsjællandske provinsielle fantasier er blevet til international harmoni.

Poul-Erik Jørgensen
lektor, Sorø Akademi

Kunst fremmer forståelsen

Teateranmeldelse af stud.mag. **Randi Svendsen**
Institut for Teatervidenskab
Københavns Universitet

Hotel Pro Forma: *Kinesisk Kompas - et lysbilledforedrag med opera.*

Iscenesættelse: Kirsten Dehlholm. Musik: Pierre Dørge. Koreografi: Christine Meldal. Tekst: Carsten Jensen. Medvirkende: Shi Hong Mei, Berit Mæland, Anette L. Simonsen, William Missin, Carsten Jensen, Fang Yu samt 5x og 5y, Ingrid Jespersens Gymnasieskole, København. Musikere: Jens Schou, John Ehde, Erik Kaltoft, Frans Hansen samt Yu Jun.

I to store oppustede luftlænestole sidder forfatteren *Carsten Jensen* og den kinesiske skuespiller *Fang Yu*. Carsten Jensen taler og taler. Den kinesiske skuespiller siger ikke ret meget, og når han gør, er det på kinesisk. Men han rejser sig fra den oppustede hvileplads. Står et øjeblik, går et par skridt og står igen. Nærværet er intenst, og skønt *Fang Yu* dårligt bevæger sig, glider Carsten Jensens klare ord i baggrunden, forsvinder, mens vi stiller ind på en anden sansefrekvens. Hotel Pro Formas sanselige forestilling, „Kinesisk Kompas“ med undertitlen „et lysbilledforedrag med opera“, er i gang.

Forestillingen havde oprindeligt premiere ved Århus Festuge i 1998, og den blev i august og september i år genopført i Kanonhallen i København.

En forestilling i Hotel Proforma er ikke en teaterforestilling i traditionel forstand. Hottellet er det rum, hvor vi altid mødes på gennemrejse, og på dette specielle hotel gør vi ophold for at nyde formen og lade den røre vore sanser uden nødvendigvis at klamre os til en histories røde tråd. Der venter publikum en rejse i

skønhed – en rejse, hvor stærke billeder skabt af skuespillerne, operasangere, musikere og statister skifter for vore øjne til et underliggende akkompagnement af musik, sang og ord. Disse levende billeder af aktørernes kroppe står i centrum og tager magten fra baggrundens mange lysbilleder af en moderne kinesisk reklameverden.

Stærkest står billederne af massen. Scenen befolkes igen og igen af små mennesker med grå tegneserieuniformer, gule akrylgarnsparykker og blege, malede, udtryksløse ansigter. Af og til supplerer de sig selv med oppustede balloner, der spejler deres ansigter, eller oppustede plastikdukker, der ligner dem selv til forveksling. Uden indhold.

De små grå myldrer over scenen i tavse, trøstesløse formationer. Ikke mennesker, ikke robotter, ikke kinesere, ikke europæere, men ordløse kloner, hvis kroppe kun har udtryk, fordi der er så mange af dem. Disse genmanipulerede menneskelignende størrelser har kineserens lille krop, den fornemme Pekingoperas sarteste ansigt, danskerens gule hår og pæne grå habit. De

er produceret og reproducere i et uendeligt antal, og de prikkes til en hemmelig rædsel for Kinas enorme folkemængde og for tabet af det individuelle.

Så er det lettere at læne sig tilbage og nyde sammenstillingen af den klassiske vestlige opera og Pekingoperaen. Den kinesiske sopran *Shi Hong Mei* er gudeskøn at skue. Yndefuldt fylder hun ene lille kvinde den ellers tomme scene med sine levende øjne og smukke dans med kostumets ekstremt lange vandærmer. Hun synger sig her langt tættere på mit hjerte, end hun gjorde, da jeg oplevede hende ved en klassisk opera i Beijing sidste år. Dengang var hun iført sin traditionelle bemaling, det overdådige kostume og omgivet af farverige draperier og medspillere. I København er hun iført *Maja Ravns* og *Kirsten Dehlholms* enkle, men smukke og stærkt farvede abstrakte kostumer, og på den tomme scene bliver hun et eneste lille koncentret og nærværende skønhedsflugt.

Letheden hos den kinesiske operastjerne afbalanceres af den vestlige operas tyngde. *Anette L. Simonsen* (alt), *William Missin* (kontratenor) og *Berit Mæland* (sopran) fylder scenen i al deres væld. Stemmerne er dybere, kroppene større (ikke at nogen af de unge operasangere har så meget

som antydningen af udvendige sangermuskler), kostumerne kitchede og lemmerne stive. Kun sopranen antyder at modstillingen mellem de to kunstarter ikke er total, men også indeholder et element af kommunikation.

Måske er musikken den del af forestillingen, hvor broen mellem Danmark og Kina næsten kan anes. Komponisten *Pierre Dørge* har dels taget afsæt i konkrete kinesiske operapartier og folkesange dels lænet sig op ad italiensk opera. De blandede toner og instrumenteringen, der består af klarinet, cello, klaver, slag-tøj og kinesisk harpe placerer musikken i et ukendt land, hvor den hverken synes kendt eller kan afskrives som vanskeligt tilgængeligt kinesisk. Men musikken er og bliver et akkompagnement til en forestilling, der visuelt er stærk.

Som modsætninger stilles billederne op for os. De endeløse mængder af kloner og de få talende og syngende kunstnere. Den danske forfatter og den kinesiske skuespiller. Den kinesiske og den italienske opera. Det lette og det tunge. Lys og mørke. Yin og Yang? Balancen er ikke perfekt, og denne danske tilskuer ser ikke først og fremmest efter billedernes indbyrdes balance, men efter deres indbyrdes styrkeforhold.

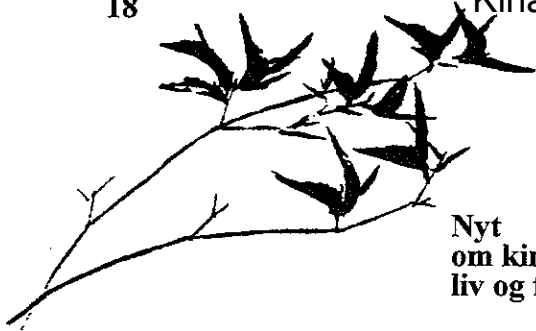
Kroppens sprog er det smukkeste, og de kinesiske medvirkende lyser i deres harmoniske bevægelser; men ordene er de stærkeste. *Fang Yu* fascinerer og får Carsten Jensen til at glide i baggrunden et øjeblik. Men øret stiller snart igen skarpt på det velkendte danske talesprog. „Med en frø, der bor i en brønd, kan man ikke tale om havet“. Hvis ikke Carsten Jensens kropssprog havde været så kejtet, havde ordets dominans været total, og håbet knyttet til ham som vejviser uden om de grå masser. Nu kæntrer ord uden krop, og sanserne åbnes for billedernes kropslige univers, kinesisk eller ej. Måske bor vi i en brønd, men vi får kontakt med både havets skønhed og frygten for en større verden.

Den traditionelle Pekingoperas store udstyr er minimeret efter skandinavisk smag, og på en nedlagt københavnsk kanonhalls sorte scene virker den kinesiske soprans *Shi Hong Mei* langt mere yndefuld og elegant end i sine hjemlige omgivelser.

(Foto: Roberto Fortuna/Hotel Pro Forma).

Randi Svendsen

Nyt
om kinesernes
liv og færd

Er der noget i fjernsynet i aften? Ja, reklamer ...

Kinesiske seere klager over, at der er alt for mange reklamer i fjernsynet, ligegyldigt hvilken station man stiller ind på. Det har fået Statens radio-, film- og fjernsynsadministration til at reagere. Den har indskærpet, at de gældende regler for reklamering skal overholdes fuldt ud, og det er de i mange tilfælde ikke blevet de seneste år.

Reglerne blev lavet i 1997. Et af hovedpunkterne er, at reklamer i fjernsyn og radio ikke må fylde mere end 15 procent af sendefloden. I den vigtigste sendetid, mellem kl. 20 og 22, må andelen

dog højst være 12 procent.

Det er forbudt at bringe reklamer i form af rullende undertekster til et tv-program, og fjernsynsstationerne må ikke lægge egne reklamer ind over et program.

Administrationen har bebudet strengere kontrol med, at disse og andre regler overholdes. Hvis en TV-station bringer for mange reklamer og nægter at overholde bestemmelserne, vil stationens licens blive inddraget, oplyser China Daily.

Færre fattige

Den kinesiske regering har sat som mål at udrydde fattigdommen ved år 2000, men der er et stykke vej tilbage. Nu meddeler regeringen, at fattigdoms-bekæmpelsen har nået et kritisk og vanskeligt punkt, og at man vil mobilisere „hele det kommunistiske parti og samfundet“ for at kunne udrydde fattigdommen ved udgangen af år 2000.

Regeringens udvalg til bekæmpelse af fattigdom oplyser, at antallet af fattige, det vil sige folk med en indtægt under den officielle fattigdomsgrænse, er faldet fra 250 millioner i 1978 til 42 millioner i 1998. Gennemsnitsindkomsten på landet opgives til 2162 yuan (1750 kr.) og i de fattige områder var den sidste år 1318 yuan (1100 kr.).

Den kinesiske regering har i år afsat knap 25 milliarder yuan (20 milliarder kr.) til bekæmpelse af fattigdommen, og Verdensbanken yder et tilskud på 610 millioner dollars (4,3 milliarder kr.).

Mere kultur til de ældre

Kinas 120 millioner seniorborgere skal have mulighed for at deltage i flere kulturelle og aktiviteter. Kulturministeriet i Beijing har givet besked om, at kulturelle institutioner på alle niveauer over hele landet skal sørge for, at de ældre får bedst mulig service på det kulturelle område, både hvad angår underholdning og uddannelse. Initiativet sker for at markere det internationale år for seniorborgere, meddeler vicekulturminister *Ai Qingchun*.

I Beijing blev der til en begyndelse holdt en festivaluge med deltagelse af 3000 amatørangere fra 60 kor. Kulturministeriet har udarbejdet forslag til 22 standard-aktiviteter, blandt andet modeshows, fotokonkurrencer, karaokekonkurrencer og seminarer om aktiviteter for ældre.

Man regner med, at der om 50 år er 400 millioner over 60 år, det vil sige en tredjedel af befolkningen.

Kondom-automater i Beijing og Shanghai

Statens Familieplanlægningskommission har besluttet at gøre det lidt lettere for folk at skaffe sig kondomer. Det gælder specielt dem, der er for generete til at købe dem på et apotek eller andre steder, hvor de forhandles eller uddeles. I to distrikter – Haidian i Beijing og Minhang i Shanghai – opstilles næste år i alt 90 automater, hvor man kan trække kondomer i al ubemærkhed.

Der er tale om et forsøg. Falder det godt ud, opstilles automater i andre større byer. Automaterne opstilles i første omgang i boligkvarterer, ved læreanstalter, på undergrundsstationer og på offentlige toiletter.

Det er første gang familieplanlægningskommissionen anvender denne metode til at distribuere kondomer. Man kommer en yuan (85 øre) i automaten og får så et kondom.

Projektet støttes af FNs Befolknings-Fond.

Det er Familieplanlægningskommissionen, der står for distribution af forebyggende midler. Det sker blandt andet ved, at frivillige går fra hus til hus og fra kontor til kontor og tilbyder deres produkter. Der produceres i Kina 1,2 milliarder kondomer om året. De fleste uddeles gratis.

Spåkone med forretningstalent

Det er rart at kunne spå, og endnu bedre at kunne få klingende mønt ud af det. Det er lykkedes for en 18-pige i en landsby i Laoning-provinsen, fortæller China Daily.

Hun hedder Su Dan og tilbedes som en gudinde af sine trofaste tilhængere. Hun reklamerer med, at hun blot ved at få en persons navn at vide og føle hans eller hendes vedkommendes skæbne bliver.

Prisen er fra 10 yuan (8,50 kr.) til 1000 yuan (850 kr.) alt efter kundens finansielle situation. Da hun har gennemsnitligt 50 kunder om dagen, bliver det til en pæn sum penge. Ifølge en rapport i den lokale radio har hun i de tre

Lær engelsk – råb højt

Det er lettere at lære sprog, hvis man råber højt. Det er en erfaring, en kinesisk sproglærer, Lee Yang, bruger i sit undervisningssystem.

Lee Yang har til den britiske radiostation BBCs program Outlook fortalt, at han fandt på sit system, som han kalder *Crazy English*, Vanvittigt Engelsk, da han havde brug for at lære engelsk, mens han studerede til ingeniør.

„Det gik dårligt, jeg dumpede flere gange. Jeg syntes ikke, jeg lærte at tale engelsk. Derfor gik jeg udenfor og råbte engelske ord og sætninger ud. Jeg fandt ud af, at når jeg råbte, kunne jeg bedre koncentrere mig om udtalen.“

Efterhånden begyndte jeg at tænke på mine øvelser som en metode. Nu eksporterer jeg *Crazy English* til mange lande“.

Undervisningen foregår i store forsamlinger, for eksempel på sportspladser. Yang eller en af hans ansatte råber engelske ord og sætninger, elever gentager råbende samtidig med at de vifter med armene. Armbevægelserne er en vejledning i udtalen.

„Hvor godt man taler et sprog, afhænger ikke af, hvor længe man har studeret det, men hvor længe man har trænet sine mundbevægelser, for munden er centret, hvorfra sproget frembringes“.

år, hun har oprådt som spåkvinde, tjent over en million yuan (850 millioner kr.). Hun er nu anklaget for at have snydt tusinder af godtroende mennesker.

Hendes bedstemor siger, at hun kan tale Buddhas sprog. Landsbyen beboere siger, at de ikke tror, hun er i stand til at klarlægge en persons skæbne. Men folk kommer rejsende langvejs fra for at konsultere hende, og de kender hende ikke, så de tror på hende.

Hun fik ry om en levende gudinde, da hun engang talte med en udenbys dame i et sprog, som ingen i hendes landsby forstod.

Galt med hygiejnen i Beijings små restauranter

Vi må holde et vågent øje med små restauranter i Beijing, sagde en repræsentant for Beijings byråd, efter at han havde deltaget i et uanmeldt besøg i 30 små restauranter i Xuanwu- og Chaoyang-distrikterne. Det er galt med hygiejnen, fortalte han. Der er meget der skal rettes.

En restaurant med et samlet areal på under 100 kvadratmeter hører til kategorien små restauranter.

I en af restauranterne overtrådte man et forbud mod at opbevare færdigbehandlet mad sammen med råvarer i et køleskab. I et andet tilfælde blev et sterilisationsskab ikke brugt til formålet, fordi man ville spare på elektriciteten.

„Vi ved, at mange restau-

ranter kun tænder for sterilisationsskabet, når vi kommer for at inspicere hygiejneforholdene, men vi har ikke mulighed for at afsløre den trafik,“ siger en af kontrollanterne til China Daily. Sterilisationsskabene bliver brugt som almindelige skabe, og det fremmer jo ikke hygiejnen.

Ejerne af de restauranter, der sløser med hygiejnen, får en bøde.

I årets første halvdel gennemførte sundhedsmyndighederne i Beijing 176.000 kontrolbesøg i virksomheder, der fremstiller eller sælger madvarer. I 84 procent af virksomhederne var alt i orden. Det var 4,2 procentpoints mindre end i samme periode i 1998.

Advarsler mod skønhedssaloner

2000 klager på tre måneder. Det var hvad den kinesiske forbrugerorganisation fik fra folk, der havde gennemgået en behandling med plastikkirurgi. De allerfleste af klagerne kom fra kunder, der gik til skønhedssaloner for at få forbedret deres udseende ved hjælp af en plastisk operation.

Antallet af klager var 40 procent flere end i samme periode i 1998.

„Kunderne træder ind i en skønhedssalon i håb om, at de ved hjælp af plastikkirurgi kan forbedre deres udseende og velbefindende, men det ender med, at de går skuffede og vrede bort, fordi de sanitære forhold er ringe, og kirurgerne er ukvalificerede,“ siger direktøren for Kinas Forbrugerorganisation, Wu Gaoan.

Mange klager, fordi de føler sig snydt. Løftet om en smertefri behandling holder ikke, og resultatet af behandlingen svarer langt fra til det, der var stillet i udsigt.

Plastikkirurgi må kun foretages på hospitaler.

I mange tilfælde må skønhedssalonerne betale erstatninger. Den største erstatning på 241.000 yuan (200.000 kr.) fik en ung kvinde for en mislykket behandling.

Studerende som forretningsfolk

Qinghua Universitet i Beijing hjælper nu de studerende med at prøve kræfter inden for forretningsverdenen. Møder de med et fornuftigt, velgennemtænkt projekt, som universitetet kan godkende, kan de få lov til at holde to års pause i deres studier uden at miste deres rettigheder som studerende. Hidtil har de ikke haft anden mulighed end at kvitte deres studier helt.

I første omgang har otte nye firmaer, der drives helt eller delvist af studerende, fået lov til at slå sig ned i Qinghua Pionerpark. Det ene firma, der har to studerende som indehavere, vandt en konkurrence om nye virksomhedsprojekter, arrangeret af Qinghua Universitet. De to indehavere siger, at de må smede, mens jernet er varmt. Hvis de skal vente, til de er færdige med studierne, er det måske for sent.

Velkommen hjem

Guangzhous bystyre håber at kunne lokke kinesere hjem til gode stillinger, når de er færdige med deres studier i udlandet. De kan regne med lave skatter, en bolig til en lav leje samt et fordelagtigt forskermiljø, lover myndighederne.

Flere penge til de dårligt stillede

Adskillige hundredtusinder Beijingborgere får råd til en lidt højere levestandard, efter at bystyret har vedtaget at forhøje pensioner og understøttelse med gennemsnitligt 30 procent, oplyser China Daily. Arbejdere, der bliver ledige på grund af lukning eller indskrænkning af statslige virksomheder, vil få 286 yuan (240 kr.) om måneden, en stigning på 55 kr. Pensionister får gennemsnitligt 80 yuan (70 kr.) mere om måneden.

Desuden er minimumslønnen i Beijing fastsat til 400 yuan om måneden (340 kr.).

En smukkere by

Beijing blev op til Folkerepublikkens 50 års jubilæum den 1. oktober i år forskønnet takket være 1,24 millioner frivilliges indsats, fortæller China Daily.

Forskønnelsen begyndte i november sidste år. Arbejdshold fra kommunen gik sammen med de frivillige i gang med at fjerne ulovligt opførte bygninger og misligholdte markedspladser. Desuden plantede de træer, anlagde græsplæner og fjernede skidt fra gader og pladser.

Arbejdet blev færdigt lige før den store jubilæumsfest. 4,17 millioner kvadratmeter ulovlige bygninger blev revet ned, og 157 markedspladser, der var til gene for trafikken og områdets beboere, blev fjernet. Der er blevet anlagt grønne områder på 700.000 kvadratmeter på de grunde, hvor de ulovlige bygninger lå. Her er der nu haver og legepladser i stedet for støj fra de handlende, konstaterer China Daily.

Pandaer bortadopteres

Et avls- og forskningscenter i Chengdu for kæmpepandaer er kommet i økonomiske vanskeligheder.

For at skaffe penge er centret begyndt at bortadoptere de kære dyr. Man kan blive forældre til en pandabjørn i et år for 40.000 yuan (34.000 kr.). Det er hvad en pandabjørn bruger til mad og medi-

Færre analfabeter

På en konference i Beijing om analfabetisme oplyste undervisningsminister Chen Zhili, at ved udgangen af 1998 var antallet af analfabeter godt 30 millioner i aldersgruppen 15-50 år.

Ved Folkerepublikkens oprettelse i 1949 var 80 procent af alle aldersgrupper analfabeter. Dette tal var ved udgangen af 1998 faldet til 14,5 procent.

73 procent af befolkningen får nu ni års obligatorisk skolegang.

Etc.

Seks kinesiske romanforfattere har fået dømt et forlag i Beijing for at have overtrådt ophavsretsloven. Det er sket ved hjælp af en ikke ukendt forkortelse, nemlig etc.

Forlaget havde på sin hjemmeside på internettet publiceret romaner af de seks velkendte forfattere uden at have indhentet deres tilladelse. Forlaget blev dømt til at betale forfatterne erstatninger på mellem 720 yuan (620 kr.) og 13.080 yuan (11.000 kr.).

For de seks forfatters forsvare var problemet at finde en anvendelig paragraf, for der findes ikke i den kinesiske lov om ophavsret noget om beskyttelse af værker, der bringes på internettet. Men forsvarene fandt et smuthul. I paragraf 10 i ophavsretsloven findes en liste over værker, der er beskyttet af loven, og opremsningen slutter med et „etc.“. Retten accepterede, at anvendelse af internettet kunne dækkes af denne lille forkortelse. Forlagets advokat anførte, at Internet er noget helt nyt, som ikke kunne dækkes af den eksisterende lov, men den udlægning kunne retten ikke gå med til.

cin på et år. Panda-centret i Chengdu er det eneste i verden, der udelukkende har til opgave at forske i kæmpepandaen. Det er i økonomiske vanskeligheder. Hidtil er 13 pandaer blevet adopteret, de fleste af folk eller institutioner i Taiwan, Hongkong, Thailand, Japan og USA. Det anslås, at der kun er 1000 kæmpepandaer tilbage.

Dansk-Kinesisk Forenings rejseprogram for år 2000

Fire rejser fra en uge til tre uger

Dansk-Kinesisk Forenings rejseafdeling forbereder fire rejser til Kina næste år. Den ene, studieturen til Beijing, er klar til at blive gennemført, de øvrige tre er ved at blive organiseret.

1. Studietur til Beijing

Otte-dages studierejse for bygningskonstruktør- og arkitektstuderende til Beijing. Afgang fra København 3. marts, hjemrejse 10. marts 2000.

Deltagerne besøger blandt andet byggepladser, ingeniør- og bygningskonstruktørskolen, arkitektskolen samt det for nyligt åbnede Arkitektmuseum. Endvidere besøges bl.a. Den Store Mur, Den Forbudte By og Himlens Tempel.

Prisen for turen er ca. 5500 kr. pr. person. Inkluderet er blandt andet helpension og stor afslutningsmiddag den sidste dag med blandt andet Peking and. Ikke inkluderet i prisen: rejseforsikring, afbestillingsbeskyttelse, frokosten den sidste dag, drikkevarer og visum.

Teknisk arrangør: **Sinex Rejser** ved Laila Liu. NB: Der er allerede deltagere nok til at gennemføre turen.

Tre rejser under forberedelse

Følgende ture er ved at blive tilrettelagt i tæt samarbejde med rejseleder *Christopher Dennis* i Beijing. Det endelige program samt pris for turene vil være færdigt først i det nye år. Alle medlemmer vil få tilsendt det færdige rejseprogram. Kontakt rejseafdelingen for yderligere oplysninger, evt. på

e-mail: Renied@post.tele.dk.

Så snart programmet for turene er færdigt, vil det kunne ses på Dansk-Kinesisk Forenings hjemmeside: www.dansk-kinesisk.dk

Følgende rejser er med forbehold, idet der kan forekomme mindre ændringer i rejseprogrammet.

2. Kinesisk madlavning

Otte dages emnerejse til Beijing i april eller juni.

Man laver selv sin mad efter de forskellige kinesiske køkkeners opskrifter. Dette vil foregå på kokkeskolen i Beijing.

Der vil blive mindst én hel dagstur til Den Store Mur og Qinggravene, og udflugter til Sommerpaladset, Himmlens Tempel og Den Forbudte By vil indgå i programmet. Desuden vil der blive tid til på egen hånd at udnytte nogle af de mange muligheder i Beijing.

Tidspunktet afhænger af kokkeskolen.

3. Kinas store fortid

Rejsen foregår i juli. På programmet er der mange historiske seværdigheder og naturen ved Guillin og Yangshuo.

I Beijing besøges blandt andet Sommerpaladset, Den Forbudte By, Himlens Tempel og Arkitektmuseet, som er interessant for alle med samfundsinteresse.

Fra Beijing flyves der til Xian, hvor man blandt andet besøger Den gamle Moské, bymuren, Den Store Vildgaspagode, Shaanxi Historiske Museum, terracotta-gravene og et krydderimarked. Desuden arrangeres et besøg hos en bondefamilie.

Turen fortsætter til Guillin, og Yangshuo. Her vil der være mulighed for en cykeltur gennem rismarkerne og de specielle bjergformationer, som kun findes her og har givet inspirationer til mange ki-

Zhouzhuang ved Den Store Kanal er et af målene for tre-ugers rejsen Kinas fortid, nutid og fremtid. Zhouzhuang gør Suzhou rangen stridig som „Kinas Venedig“, men der er ikke så mange turister her.

nesiske malere og digtere.

Fra Guillin flyves via til Beijing til Danmark.

4. Kinas fortid, nutid og fremtid

Rejsen vil foregå i september/oktober 2000 og er på ca. 21 dage.

En spændende rejse gennem by, landsby og natur, hvor vi vil møde lokale familier deres egne omgivelser.

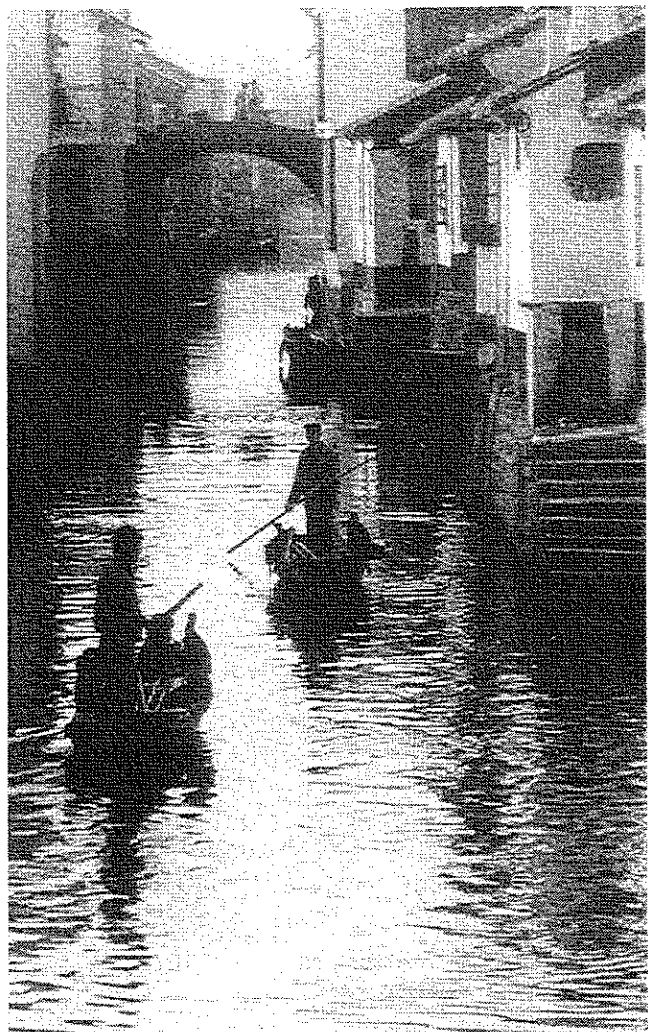
Nogle bor som vi gjorde i middelalderen, med ældgammel minoritetskultur, andre bor i supermoderne huse. Vi skal møde kontrasternes Kina. En hel speciel rejse med vægt på fortiden, nutiden og fremtiden, alt i smuk forening med natur og kultur.

Turen starter i Beijing, hvor der er udflugter til alle

de velkendte seværdigheder.

Fra Beijing flyves der til Dunhuang i Gansu-provinsen i Taklamakan-ørkenen tæt ved Xinjiang provinsen. En fantastisk oplevelse at komme til denne oaseby i kæmpeørkenen. Her besøger man Mogao grotterne – 492 grotter, der regnes for en af verdens kunstsatte. De mange malerier og overdådige freskoer giver en enestående indsigt i alle episoder i Buddhas liv og Buddhismens udvikling gennem 1000 år. Ved Dunhuang er der en storslået udsigt over et endeløst hav af enorme sandklitter og Dunhuang oasen. Vi får også et indtryk af bomuldsproduktionen.

Fra Dunhuang går turen til Jiayuguan i Gansu-korridoren. Her skal vi opleve Den kinesiske Murs officielle endepunkt og et fort fra Ming-tiden, den yderste vagtpost for Riget i Midten. Et enormt bjerglandskab – Bei Shan – ender her brat i Taklamakan-ørkenen mod syd og Gobi-ørken mod nord, en enestående natur

med sin egen kultur og historisk sted.

Turen fortsætter til Xiahe på det tibetanske højland. På vej op til Xiahe, som ligger cirka 3000 m.o.h., gøres holdt i den muslimske by Linxia med dens mange markedsgader.

I Xiahe besøges Labrang-klostret, hvor der som et af de få steder uden for Tibet kan opleves ægte tibetansk kultur og klosterliv med cirka 1700 munke. Xiahe og Labrang er religions-, natur- og kulturperler.

Vi skal en tur ud på det tibetanske højland og opleve naturen, tibetanske nomader og et kloster langt oppe i bjergene.

Næste mål bliver Lijiang i Yunnan-provinsen. Lijiang er på Unescos liste over særligt bevaringsværdige byer. Den er hovedby for naxi-folket. I den gamle bydel går vandløb fra bjergene gennem byen, så husene næsten er bygget i vandet. Her lever man stadig efter matriarkalske normer, selv om indflydelsen fra det omliggende samfund gør sig mere og mere gældende.

Fra Lijiang flyves der via Kunming til Xiamen i Fujian-provinsen. Turen fortsætter til Yongding. Her har hakka-folket – udvandrede og flygtninge for 1400–1500 år siden fra rigets især nordlige provinser – bygget store kollektive lerbuse, runde, hesteskoformede, paraplyformede eller firkantede lerbuse i flere etager. Området er meget stort og næsten uberørt af den moderne tid. Hos hakkaerne har dele af den gamle kinesiske kultur overlevet. Stedet er meget lidt besøgt af turister.

Tiden i Hakkaområdet vil vi bruge til at se på de forskellige typer huse, besøge landsbyer, og en tur ud i den fascinerende natur.

Fra Hakkaområdet tager vi til turens endemål, Shanghai, måske den by i verden med den største udvikling inden for byggeri og erhverv. Vi skal blandt andet besøge det gamle kinesiske kvarter samt den helt nye kosmopolitiske bydel Pudong.

Der bliver en endags sejltur på Den Store Kanal til den

gamle kanalby Zhouzhuang og derfra til Suzhou, hvor man blandt andet besøger en af de gamle kinesiske haver, som Suzhou er berømt for.

Fra Shanghai flyves via Frankfurt tilbage til København.

Seks orienteringsmøder om rejserne

Der holdes i februar og marts følgende seks orienteringsmøder med foredrag og lysbilleder om foreningens fire rejser næste år:

Odense: 3. februar. Badstuen, Stationsvej 25, Odense.

Kolding: 10. februar. Klostergården, 2. sal, 6.201, Kolding.

Middelfart: 17. februar. Bakkehuset, Assensvej 100.

Århus: 24. februar. Brobjerg Skole, lærerværelset, Frederiks Allé 20, Århus.

Ålborg: 22. marts. Medborgerhus, Rensborggade 2, lok. 4, Ålborg.

Alle møder begynder kl. 19.30.

Yderligere informationer: Irene og René Dekker, tlf. 6440 2090.

Orienteringsmøde i København: Se bagsiden.

Lysbilledforedrag i Middelfart

20. januar 2000 kl. 19.30

Den danske ambassade – byggeriet i Beijing under Kulturrevolutionen, og Klassiske kinesiske haver ved Gehrdt Bornebusch, arkitekten bag Den danske ambassade.

Sted: Bakkehuset, Assensvej 100, 5500 Middelfart.

Yderligere informationer: Irene og René Dekker på tlf. 6440 2090.

Svinekød med kinesiske svampe og bladselleri

Ingredienser

300 g magert svinekød i skiver
1/4 stilk bladselleri, i strimler
5-6 kinesiske svampe
2 porrer, i strimler
1 lille gulerod, i skiver
1 fed hvidløg, hakket
10-15 skiver bambusskud
lidt salt
1½ spsk. olie

Krydderier

1 spsk. østerssauce
2 tsk. lys soyasauce
1 tsk. sukker

Til jævning:
1 spsk. kartoffelmel udrørt i vand

1 spsk. vin

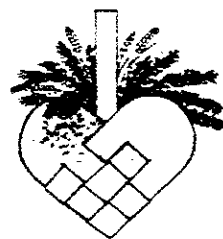
Fremgangsmåde

1. Krydderierne blandes godt, og kødet marineres heri, mens grøntsagerne og svampene forberedes.
2. De kinesiske svampe oplødes i varmt vand. Gulerod, selleri, porrer og bambusskud koges 2-3 min., hvorefter de skylles i koldt vand.
3. Opvarm olie i en wok. Sauter hvidløg og kød heri, til kødet er hvidt.
4. Svampe og grøntsager kommes i. Krydderierne og kødet kommes i, og det hele steger et par minutter.
5. Retten jævnes med kartoffelmel, og til sidst tilsættes vin.

Vor kinesiske kok

hedder Fong Tuen Yip. Hun leverer mad ud af huset fra adressen Ordrupvej 94, 2920 Charlottenlund. Fong understreger, at det er autentisk kinesisk mad hun leverer. Menuliste kan bestilles hos Fong på telefon 3964 2290.

GAVEN UNDER JULETRÆET?

Bøger:

Kinesisk-engelsk ordbog 180 kr.
Engelsk-kinesisk ordbog 90 kr.
Parlør: kinesisk/pinyin/engelsk 40 kr.

Maleri af Xi Jin Bao, ca. 40 x 40

monteret på papir 300 kr.
monteret med silke 500 kr.

Henvendelse til Dansk-Kinesisk Forenings sekretær:
Gudrun Lindhard, tlf. 3325 6262

Engang for længe siden levede der ved kejserens hof en embedsmand ved navn Wang. Han havde tre sønner, hvoraf de to ældste var gifte. Både Wang og hans tre sønner arbejdede langt fra Wangs hjem.

Et år fejrede Wang måne-nytåret i sit hjem sammen med sin ældste søn. Ved den lejlighed opdagede Wang, at hans kone var ved at blive gammel og svagelig. Han besluttede da, at en af hans to svigerdøtre skulle overtage driften af husholdningen. Han drøftede sagen med sin kone, og de blev enige om at sætte begge svigerdøtre på en prøve.

Prøven var denne: Wang bad den ældste søns kone købe „kød indpakket i ben“. Den anden søns kone bad han købe „ben indpakket i kød“. Han gav dem penge og sendte dem til byens marked. I lang tid gik de to kvinder omkring på markedet med svigerfaderens penge i hænderne, men kunne ikke finde noget i markedets boder, der passede på svigerfaderens gådefulde bestilling.

Da stoppede en pige fra nabolandsbyen de to ulykkelige kvinder og spurgte, hvad der pinte dem. Pigen var så sortsmudsket og uskøn, at alle i landsbyen aldrig kaldte hende andet end *Grimme*. De to kvinder fortalte hende om deres kvaler. „Bare rolig“, sagde Grimme. „Det er da nemt at finde ud af.“

Til den ældste søns kone sagde hun:

„Køb et kilo valnødder til din svigerfar“. Og den anden kone rådede hun til at købe et kilo kinesiske dadler, som hedder jujub.

De to kvinder vendte hjem og overrakte valnødderne og dadlerne til deres svigerfar. Det viste sig, at Grimme havde gættet helt rigtigt. Wang var tilfreds med sine svigerdøtre og roste dem til skyerne. Men den ældste søns kone mente, at de skulle holde sig til sandheden, og de fortalte så, at det var Grimme, der havde løst gåderne.

Grimme var yngste datter af *Hao Shan* fra den østlige

人不可貌相，海水不可斗量

rén bù kě mào xiàng hǎi shuǐ bù kě dòu liáng

Sku ikke hunden på hårene

landsby. Da Wang hørte om Grimmes begavelse, var han ikke sen til at sende en ægteskabsmægler til familien Hao for at fri på hans vegne. Ægteskabet mellem Grimme og Wangs tredje søn blev godkendt af begge familier, og snart fandt brylluppet sted.

Kort efter måtte Wang rejse tilbage til sit arbejde ved hoffet. Han ville, at Grimme skulle lede husholdningen, men var urolig for, at de to andre svigerdøtre ikke ville rette sig efter hende. Wang gav derfor på ny sine tre svigerdøtre en gåde at løse.

En morgen sagde han til dem: „I dag kan I besøge jeres forældre. Når I vender tilbage, skal hver af jer bringe mig to ting: den ene ting skal være af papir med ild inden i, den anden skal være et stykke stof, der kan flytte luft.“

Den aften vendte den ældste og den næstældste søns koner tilbage med bekymrede miner og sagde: Vi kunne ikke finde noget i vore forældres hjem, der svarede til beskrivelserne i din gåde“. Da vendte den tredje søns hustru tilbage med et smil og to ting i hænderne til sin svigerfar: en papirlampe og en vifte beklædt med stof. Da alle i fa-

milien havde rost Grimmes intelligens, sagde Wang: „Fra i dag vil min tredje søns kone overtage sin sviger mors ansvar for husholdningen.“

Under Grimmes vise ledelse blev livet hver dag bedre og behageligere for familien Wang.

Men en dag vendte skæbne sig mod dem i form af en embedsmands ondsindede planer om at ramme Wang. Embedsmanden havde overbevist kejseren om, at det var på tide at sætte Wangs loyalitet over for kejseren på en prøve. Derfor gav kejseren Wang ordre til, at han skulle forvandle alt vand i havet til vin inden for en måned. Klarerede han ikke denne opgave, ville han blive anklaget for ikke at adlyde en kejserlig ordre, og for det var der kun én dom: dødsstraf.

Denne håbløse situation bragte alle i Wangs familie i dyb fortvivlelse. Alle undtagen Grimme. Hun sagde til sin svigerfar: „Fortvivl ikke. Jeg tager med dig til hoffet i morgen tidlig, og der vil jeg tale med kejseren om sagen, ansigt til ansigt.“

Den næste dag blev Grimme vist ind i paladsets tronsal. Der sad kejseren i al sin

vælde, omgivet af mange højtstående embedsmænd. Men symbolerne på magt og væld afskrækkede ikke Grimme det mindste. Hun blev tværtimod endnu mere fast besluttet på at vinde en kamp på ord og kløgt mod selveste kejseren.

Så talte kejseren. Han sagde: „Jeg hører, at du kan gøre havvand til vin. Hvordan bærer du dig ad med det?“

„Det er da ikke så svært“, sagde Grimme, „men problemet er, at man først må måle, hvor meget havvand der er, for kender man ikke den nøjagtige mængde havvand, kan man ikke gøre det til vin.“

„Jamen“, sagde kejseren, „man kan da ikke måle, hvor meget vand der er i havet. Det er en umulighed.“

„Det er rigtigt“, sagde Grimme. „Og da havvand er umuligt at måle, er det også umuligt at skabe det om til vin.“

Kejseren indså nu, hvor modig og intelligent den sortsmudskede og grimme pige var, og alt hvad han kunne sige var: „Et menneskes værd kan ikke måles på udseendet, lige så lidt som havvand kan måles med litermål.“ Derpå belønnede kejseren den grimme pige med 100 ruller brokade i alskens farver, og han forfremmede Wang, fordi han havde valgt sig så klog en svigerdatter.

Den dag i dag bruger man udtrykket, at „et menneskes værd kan ikke måles på udseendet, lige så lidt som havvand kan måles med litermål“ i betydningen, at man ikke skal bedømme en person alene efter hans eller hendes udseende.

Fra „*Easy Way to Learn Chinese Slang*“, New World Press, Beijing, 1998. 57 legender redigeret af *Shen Jun* og *Ma Hanmin*.

Oversat fra engelsk af
Henrik Holmemose Andersen

Elefanten *Oversat af Nina Fønss*

Jægeren siger:
Når en elefant skal dø
indleder den sin tur fremad

Vaklende går den igennem
de sydlige skove
til den når til den jordhøj
der skjuler dens forfædres knogler

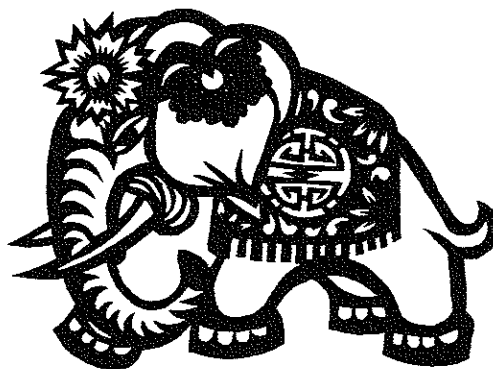
Du kan høre den trompetere
du kan se den knæle
som under en ceremoni

Så løfter den snablen
og segner langsomt mod jorden
.....

Ligger under de blinkende sølvhvide popler
den har savnet så længe –

i cikadernes sang
i sin hjemstavns sol

Stephen Shu-ning Liu
(sidste halvdel af det 20. århundrede).

To kinesiske fabler

Hvordan man tilbereder en vildgås

En mand så en vildgås komme
flyvende. Han lagde en pil på buen
og udbrød:
„Hvis jeg rammer, vil jeg stege den.“
„Nej, det er bedre at koge den,“ sagde
hans lillebror.
De kunne ikke blive enige. Til sidst
gik de til familiens overhoved som
foreslog en tredje tilberedningsmåde.
Så gik de tilbage for at skyde vildgåsen,
men nu var fuglen fløjet.

Vil du smigre mig?

En rig og en fattig mand fulgtes ad.
„Jeg har 100 gulddukater“, sagde
den rige mand, „hvis jeg giver dig de 20,
vil du så smigre mig?“
Den fattige svarede:
„Det ville ikke være en retfærdig måde
at dele på, så hvordan skulle jeg
kunne smigre dig?“
„Hvis jeg nu gav dig halvdelen, ville du så
smigre mig?“ spurgte den rige.
Den fattige svarede:
„Så ville vi stå lige. Jeg ville ikke smigre dig.“
„Men hvis du nu fik dem alle sammen,
hvad så?“
Den fattige svarede:
„Hvis jeg havde alt guld, så ville
der jo ikke være grund til at smigre dig.“

Oversat fra engelsk af Anette Kruse

Generalforsamling i Dansk-Kinesisk Forening

Bestyrelsen for Dansk-Kinesisk Forening indkalder hermed til sin anden generalforsamling.

Tidspunkt: **Tirsdag den 15. februar 2000 kl. 19.30**
Sted: **Ny Akropolis, Fortunstræde 1, 1065 København K**

Dagsordenen omfatter følgende punkter:

1. Valg af dirigent og referent
2. Fremlæggelse og godkendelse af bestyrelsens beretning
3. Fremlæggelse og godkendelse af årsregnskabet
4. Behandling af indkomne forslag
5. Arbejdsprogram og budget for det kommende år
6. Fastsættelse af kontingent
7. Valg af bestyrelse og suppleanter
8. Valg af revisorer og suppleanter

Forslag, der ønskes behandlet på generalforsamlingen, skal være bestyrelsen i hænde senest 31. December 1999.

Foreningen har kun eksisteret i et enkelt år, og bestyrelsen ser derfor frem til et stort fremmøde og håber på en bred og åben debat om foreningens kommende arbejdsprogram for år 2000.

På generalforsamlingen bydes på et kort kulturelt indslag og et lille traktement.

På bestyrelsens vegne
Kjeld A. Larsen
formand

Lysbilledforedrag om Kinas Hawaii

Vibeke Fischer Nielsen og Steen Petersen er vendt tilbage fra en rejse i Kina, hvor de blandt andet besøgte Kinas Hawaii – øen Hainan i det Syd kinesiske Hav.

De skulle søge efter Steens kinesiske rødder eller området, hvor de kom fra. De fandt dog ingen rødder, men mødte en uhyre venlig og hjælpsom befolkning og en smuk ø.

De vil fortælle i ord og bil-

leder om øen og dens befolkning samt om inspirationen til rejsen.

Foreningen byder på et lille traktement.

Tid: Onsdag den 8. december kl. 19.30.

Sted: **Ny Akropolis, Fortunstræde 1, 1065 København K.**
Entre: Medlemmer 10 kr., gæster 20 kr.

Foredragsholderen Finn Steffens (t.v.) sammen med en klubkammerat under forberedelsen til dette års Maraton på Muren. Næste år går det løs igen.

Videoforedrag om Maraton på Muren

Verdens første maratonløb på Den Store Mur i Kina fandt sted den 26. maj i år. Det var arrangeret af Dansk Atletikforbund, dagbladet BT og rejsebureauet Albatros Travel i København. Der var kun danske deltagere, nemlig 306 maratonløbere fra hele landet, men arrangementet gentages næste år og får da også deltagere fra andre lande.

Blandt de danske deltagere var formanden for Søllerød-

Nærum Atletikklub (SNIK), *Finn Steffens*. Han vil fortælle om forberedelserne til turen, om oplevelsen ved at gennemføre det hårde løb og om mødet med de lokale kinesere. Desuden vil han vise en videofilm af det store arrangement.

Tirsdag den 18. januar 2000 kl. 19.30 i **Ny Akropolis, Fortunstræde 1, 1065 København K.**

Entre: Medlemmer 10 kr., gæster 20 kr.

Kan man styre Yangtze-floden?

Under den voldsomme oversvømmelse langs Yangtze-floden i august 1998 anvendte de lokale myndigheder blandt andet dansk teknologi til at forudsige flodens strømninger og vandstande.

Hans Christian Ammentorp

fra Dansk Hydraulisk Institut vil fortælle om teknologien og dens anvendelse.

Torsdag den 3. februar 2000 i **Ny Akropolis, Fortunstræde 1, 1065 København K.**

Entré: Medlemmer 20 kr., gæster 30 kr.

Orientering om næste års rejser

Dansk-Kinesisk Forenings rejseafdeling orienterer om næste års fire rejser til Kina. *René Dekker* fra rejseafdelingen vil, ledsaget af lysbilleder, fortælle om de oplevelser, der venter deltagerne. René Dekker har her i efteråret besøgt nogle af

de steder, der er på de fire rejsers program.

Onsdag den 15. marts 2000 i **Ny Akropolis, Fortunstræde 1, 1065 København K.**

Entré: Medlemmer 20 kr., gæster 30 kr.

Rejseprogram for år 2000: side 20
Arrangementer i Jylland og på Fyn side 21
Orienteringsmøder om rejserne i Middelfart, Kolding, Århus, Ålborg og Odense side 21